

Emperyalizm ve onun tüm uşakları ağızlarından barışı düşürmezken bütün güçleriyle savaşa hazırlanmaktadır. Bu durum, emperyalizmin gücünü değil, tarihsel çıkmazını ifade etmektedir.

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

gazetesi

21 OCAK-4 ŞUBAT 2026 • SAYI: 202 • FİYAT: 30 TL • ISSN: 2630-5526

EZİLEN ULUS VE HALKLARA ÖZGÜRLÜK!

DÜNYA

5

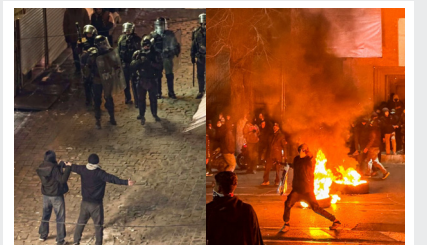

SURİYE'DE YENİ REJİM, BİLİNDİK KATLIAMLAR

Suriye'nin bütünlüğüne saygı söylemi eşliğinde, ülkede yaşayan tüm ötekilerin yıkımına giden yolda bölgede başat bir rol üstlenmenin peşine düşmektedir. İçeride ise Suriye'de izlediği bu hat-tın propagandasını yaparak bölge siyasetinde belirleyici bir güç olduğu iddiasını öne çıkarmakta, şovenizmi tırmandırmaktadır.

DÜNYA

10

İRAN HALKININ İSYANI ÇALINMAK İSTENİYOR

Bugün önderlikten yoksun ve örgütsüz biçimde açığa çıkan bu öfkenin, faşist düzeni yıkabilecek bir güce dönüşmesi gereklidir. Ne ABD müdahalesini çağıran Pehlevi ne de halk düşmanı İran devleti kurtuluşun adresidir. Kurtuluş halkın kendi ellerindedir ve İran halkının dilinde bu gerçek, "Ne Pehlevi Ne Rehber" sloganında cisimleşmiştir.

SAYFA 12-13-14

KOLEKTİF DOĞRULTU /

Çağımızda Ulusal Egemenlik Sorunu ve Savaş Politikaları

Parti ve Devrim Şehitlerini Anma Haftası etkinlikleri duyuruldu

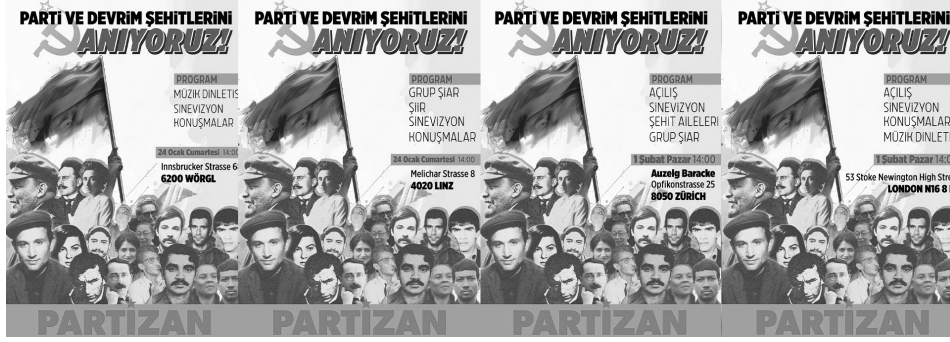
Partizan “Parti ve Devrim Şehitlerini Anıyoruz” şiarıyla gerçekleştireceği anma etkinliklerinin duyurusunu yaptı. Anma etkinlikleri Avrupa’nın birçok ülkesinde gerçekleştirilecek.

Almanya, Avusturya, İsviçre ve İngiltere’de konuşmaların, sinevizyon gösteriminin ve müzik dinletilerinin olduğu etkinlikler ocak ayı itibarıyla başladı. “Parti ve Devrim Şehitleri Yolumuzu Aydınlatıyor!” başlığıyla açıklama yapan Partizan tüm halkı anmalara katılmaya çağırdı.

“ÖRGÜTLÜ MÜCADELE HAYATİ ÖNEMEDİR”

Açıklamada emperyalizmin dünya halklarına saldırılarının büyüyerek devam ettiği belirtilerek savaşı daha fazla körüklediği vurgulandı: “Ekonomik kriz derinleşirken emperyalistler arasındaki rekabet büyümekte, savaş tamamları daha gür çalmaktadır. Bugün tek geçerli kural güçtür. Güçlü olan her şeyi yapma ‘özgürlüğüne’ sahipken, zayıf olana boyun eğmek dayatılmaktadır.

ABD emperyalizmi kurlsızlığı kural haline getirmekte ve dünya halklarına pervasız şekilde saldırmaktadır. Emper-

yalizm ve gericilik öncüsü ve ordusu olmayan bir halkın hiçbir hakka sahip olmadığını bize söylemektedir. İşte böyle bir dönemde örgütlü mücadele hayati önemdedir. Şehitlerimiz bu bilincin, bu kararlılığın ve bu devrimci ruhun en somut ifadesidir.”

“ONLAR KOMÜNİZM DAVASINDA BİRER MEŞALEDİR”

Açıklamada “Şehit düşen yoldaşlarımız bize; direnmenin, savaşmanın ve zafere kilitlenmenin mirasını bıraktı.

Gerektiğinde tereddütsüzce kendini feda etmenin, devrimin kızıl bayrağını gerilemeye ve tasfiyeciliğe karşı

yükseltmenin mirasını emanet ettiler. Devrim mücadelemiz şehitlerimizin kanlarıyla yazıldı ve bu mücadele sürmektedir. Onlar komünizm davamızda birer meşale, birer onur abidesidir. Proletarya Partisi’nin 54 yıllık tarihinde yüzlerce yoldaşımızı kavganın ön saflarında ölümsüzler kervanına uğurladık. Lenin’den Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg’a, Mustafa Suphi ve 15’lerden Ali Haydar Yıldız, Meral Yakar ve Atilla Özkan’a uzanan bu kavganın zinciri, ocak ayında bir kez daha bize mücadele çağrısı yapmaktadır.” deni-

lerek etkinlik duyuruları yapıldı.

ETKİNLİK YERLERİ

24 OCAK CUMARTESİ, 14.00

Innsbrucker Strasse 68, 6200

Wörgl/Avusturya

24 OCAK CUMARTESİ, 14.00

Melichar Strasse 8

4020

Linz/Avusturya

1 ŞUBAT PAZAR, 14.00

53 Stoke Newington High Street

N16 8 el

Londra/İngiltere

1 ŞUBAT PAZAR, 14.00

Auzelg Baracke, Opfikonstrasse 25, 8050

Zürich/İsviçre

Grup Şiar çalışmalarına yeniden başladığını duyurdu

Daha önce “Yılmadık” isimli albümünü yayınlayan, Türkiye ve Avrupa’nın birçok yerinde konser verip çalışmalar düzenleyen Grup Şiar, müzikal çalışmalarına yeniden başladığını duyurdu.

Yapılan açıklamada yeni albüm çalışmalarının başladığını da duyuran Grup Şiar, devrimci müzik ve sanat alanında yeni üretimlerle halkla buluşmanın coşkusu içinde olduğunu vurguladı.

Açıklamanın tamamı şöyle:

“‘Haydi halkım sen de katıl halayımıza,

Haykırılım sesimizi Şiarımızla...’

“Bu sözlerle halayımıza davet, sesime ze ses istemiş ve ulaşmıştık halkımıza ‘Yılmadık’ albümümüzle. Dünya ve yaşadığımız coğrafyanın ezilenlerinin sesiydi bu. Alnının teri çalınan işçinin, tarlada kendi mezarını kazmak zorunda bırakılan köylünün, geleceği kapkaranlık edilen gençliğin, göğün ve geleceğin yarısını ellerinde taşıyan kadınların

sesiydi bu. Devrimci kültür ve sanatın, yaratılan ve yaratılacak değerlerin halka ve onun mücadelesine hizmet etmesi bilincinden hareketle bu sesi belki de her zamankinden daha fazla haykırma zamanı çoktan gelmişti.

“Bu mücadele onurlu olduğu kadar çetin bir mücadeledir de. Yengi ve yenilgiler

sınıf mücadelesinin doğası gereğidir. Devrimci sanat da bundan azade değildir. Uzun sayılabilecek bir süredir Grup Şiar ismiyle halkımızla buluşmanın, halkımızla türkülerimizi, marşlarımızı coşkulu şekilde söyleyememenin özlemi ve burukluğu içerisindeyiz. Bu özlem ve burukluk aynı zamanda devrimci sanat cephesine ve halkımıza vermemiz gereken bir özeleştiri de olmaktadır.

“Bu sesi her zamankinden daha güçlü,

daha inatçı haykırmanın zamanı gelmişti. Yaşadığımız sistemin topyekûn saldırılarına karşı dünya çapında gelişen mücadelelerin sesi olmak, onlara yoldaş olmak temel görevimiz ve sorumluluğumuzdur. Bu sorumluluk bilincini, kurucu grup üyelerimizden Yetiş Yalnız’dan da almaktayız. Onun mirasını sahiplenmek ve büyütmek, onun mücadelesini verdiği ülke ve dünya mücadelesine sahip çıkmakla olacaktır. Grup Şiar olarak bu mücadeleyi sahiplendiğimizi, sanatımızı üretkenliğimizle buluşturup adımlarımızı büyüteceğimizi bir kez daha ilan ediyoruz.

“Güneşe Türkü’den Grup İsyan Ateşi’ne süren devrimci müzik cephemizde; sazımızla, sözümüzle yeni bir süreci karşılamanın coşkusu içerisindeyiz. Aynı zamanda yeni albümümüzün de hazırlığına başladığımız bu süreçte, halkımızla tekrar buluşacak olmanın heyecanını ve gururunu yaşıyoruz. ‘Tarihimizden aldığımız güçle bir adım ileri’ diyoruz ve halkımızı sanatımızla buluşmaya çağırıyoruz!”

Tutsak Partizan Taylan Turunç'un tahliyesi 7. kez engellendi

Tutsak Partizan Taylan Turunç’un tahliyesi İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla 7. kez engellendi.

Mart 2016’dan bu yana Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Hapishanesinde tutulan Taylan Turunç’un tahliyesi Aralık 2023’ten beri 7 kez ertelendi. Turunç’un tahliyesinin ertelenmesine gerekçe olarak kurula çıkmaması, mektuplarının siyasî içerik barındırması, tutsaklarla “moral ve motivasyon sağlamak” gösterildi.

Tahliyesi 6 ay ertelenen Taylan Turunç’un durumu mayıs ayının sonunda İdare ve Gözlem Kurulu tarafından bir kez daha değerlendirilecek.

POLİTİK
GÜNDEMEMPERYALİZMİN
EKONOMİK-POLİTİK KRİZİ
VE BİTMEYEN SAVAŞ İŞTAHI

2026 yılı, dünya ölçeğinde emperyalistler arası çelişkilerin ve saldırganlığın bir önceki yıla göre daha da artacağını gösteren gelişmelerle başladı. Daha net bir ifadeyle, başat emperyalist güç olan ABD emperyalizmi hem rakip emperyalist güçlere karşı hem de ezilen halklar ve uluslara karşı saldırganlığın dozunu artıracaklarını açık biçimde ortaya koydu. Bu saldırganlık, ABD emperyalizminin gücünün doruk noktasına ulaşmasından değil; aksine hegemonyasının aşınmasından, ekonomik ve siyasal bir yönetim krizine sürüklenmesinden kaynaklanmaktadır. ABD, çözülmekte olan düzenini zor yoluyla ayakta tutmaya çalışmaktadır.

TRUMP'IN ARKA BAHÇE DİZAYNI

Trump, bir yandan içeride uyuşturucu ve göçmenlerle mücadele adı altında tüm toplumu şiddet sarmalına alıştırtırken, diğer yandan Güney Amerika'yı aynı gerekçelerle şiddete boğma hesapları yapmaktadır. Venezuela'ya yönelen saldırı dalgası, en son Nicolas Maduro ve eşinin kaçırılmasıyla yeni bir boyut kazanmış; devamında ise yeni yönetimin ABD'nin istediği düzeye gelmemesi halinde daha kapsamlı saldırıların kaçınılmaz olacağını Trump, tüm alçaklığı ve pervasızlığıyla ifade etmiştir. Venezuela ve Rusya bağlantılı petrol gemilerine "çökme" pratiği neredeyse bir rutin haline gelmiştir. Bu zor politikası, emperyalizmin artık diplomasi ve ekonomik araçlarla sonuç alamadığının göstergesidir. Meksika, Küba, Kolombiya ve kısmen Brezilya yönetimlerine, Maduro'nun düştüğü durum işaret edilerek köleleştirme koşulları dayatılmaya çalışılmaktadır.

Trump, ikinci başkanlığının ilk günlerinde Grönland ve Kanada üzerinde hak iddia etmiş, bu toprakların ABD'nin birer parçası olması gerektiğini dile getirmişti. Venezuela saldırısı sonrasında Grönland'ın Batı Yarımkürenin bir parçası olduğu, Çin ve Rusya'nın olası hegemonyasının yaratacağı güvenlik tehdidi gerekçesiyle ABD'ye verilmesi gerektiğini yeniden gündemin merkezine taşımıştır. Sorunun diplomatik görüşmelerin yürütüldüğü bir aşamaya gelmiş olması, ABD'nin pervasızlığını

gizlememekte; tersine, uluslararası dengeleri gözetme ihtiyacını dahi ikinci plana ittiğini göstermektedir. Trump'ın, Danimarka'nın NATO üyeliğinin bu toprakların el değiştirmesiyle NATO birliğini zedelemesinin önem taşımadığını belirtmesi, emperyalist sistemin artık kendi kurallarını da işlevsiz gördüğünün ifadesidir. Bu aynı zamanda yeni kurallar oluşturma arayışıdır. Bu arayış ise tüm güç dengelerinin dağılması ve yeniden kurulmasına dayanmaktadır.

ABD emperyalizmi içerisinde egemen olan mali sermaye tekelleri, yaşanan krizi; sınırları değiştirerek, toprakları genişleterek, yarı sömürge pazar alanlarındaki ilişkileri zor yoluyla sıkılaştırarak ve buna uygun bir savaş ekonomisi yaratarak aşma yönelimini dayatmaktadır. Ancak savaş ekonomisi, emperyalizmin bilinçli ve istikrarlı bir tercihten çok, onun başka bir çıkış yolu kalmadığında başvurduğu zorunlu bir araçtır. Bu durum, sistemin kendi krizini artık yönetemez hale geldiğini göstermektedir. Trump hem içeride hem de dışarıda daha saldırgan ve kuralsız bir yaklaşımla hegemonyasını dayatma yoluna gitmektedir. Bunun, gerginliği büyüttüğü ve çelişkileri derinleştirdiği açıktır.

Özellikle etkili olduğu alanları daha sorunsuz hale getirerek buralarda mutlak biat etmeyi şart koşması ve tüm çelişkileri Pasifik-Asya eksenine yığarak burayı bir düğüm noktasına dönüştürmek istemesi onun açığa çıkan esas yönelimidir. Ancak bu yönelim, ABD'nin hâlâ mutlak bir denetim gücüne sahip olduğunu değil; tersine, krizini belirli bölgelere yığarak erteleme çabasını yansıtmaktadır. ABD'nin bu politikası, mevcut ekonomik krize çözüm üretmek bir yana, politik gerilimi, güçler arası tahammülsüzlüğü ve çelişkileri daha da derinleştirmektedir. Özellikle Güney Amerika halkları arasında öfke ve tepkinin büyüdüğü; ABD içindeki halk kitlelerinin ciddi biçimde hareketlendiği ve sınıf mücadelesinin maddi temellerinin düne kıyasla daha da olgunlaştığı görülmektedir. Emperyalist sistem, dışarıda olduğu kadar içeride de egemenlik üretme kapasitesini giderek yitirmektedir.

ORTA DOĞU'DA İRAN HALKININ
İSYANI, HALEP VE BİTMEYEN
KÜRT DÜŞMANLIĞI

Emperyalizmin krizi ve emperyalistler arası mücadelenin keskinleşmesi, dünyanın dört bir yanında ezilen yığınların değişim isteğini ve mücadelesini etkilemektedir. Güçler arasındaki çelişkiler, aynı zamanda dengeleri değiştirmeye yönelik hamlelere yol açmaktadır. Orta Doğu ve Afrika bu açıdan son derece hareketli mücadele alanlarıdır. Aralık ve ocak aylarında Somali, Sudan ve Yemen'de ciddi askerî hareketlilikler yaşanmış; bölgesel güçler birbirlerini yoklayan adımlar atmıştır. ABD'nin Filistin bağlamında ilan ettiği 20 maddelik "Gazze Barış Planı" istikrar üretmekten çok krizi yönetme ve kontrol altında tutma çabasının ürünüdür.

İran'da ekonomik ve siyasal temelli isyan hareketi haftalardır tüm ülkeyi kuşatmış durumdadır. ABD ve İsrail'in, bu isyanın yaratacağı politik zemini kendi çıkarlarına yedekleme hesabıyla pusuda beklediği bir siyasal iklim söz konusudur. ABD emperyalizmi, İran halkının meşru ve haklı mücadelesini kendi çıkarlarının bir parçası haline getirmeye çalışırken; İran halkı, farklı milliyetlerden bileşenleriyle özgürlük talebini güçlü biçimde sokaklara taşımaktadır. Binlerce insan bu süreçte gerici İran rejimi tarafından katledilmiştir. Buna rağmen kitleler sokaklardan çekilmemiş, hiçbir gerici güçten medet ummamış, en küçük bir çağrıya dahi tenezzül etmemiştir. Aksine; molla rejimine, ABD emperyalizmine, Siyonizm'e ve onun uşağı Şah Rıza Pehlevi'ye öfkelerini açık biçimde ortaya koymuşlardır.

Trump, içeride ICE polisleri aracılığıyla kendi halkına saldırıp katliamlar gerçekleştirirken pişkin bir şekilde İran halkına yönelik katliamların sürmesi halinde İran'a müdahale edeceğini ilan etmiştir. Bu, emperyalizmin halkların özgürlük talebiyle ortaya çıkan isyanlarını kendi çıkarları doğrultusunda kullanma ve bu isyanların devrimci niteliğini zehirleme çabasından başka bir anlama gelmemektedir.

Gazze anlaşması ikinci aşamaya geçer-

ken, İran'daki isyan yaygınlık kazanmış; ABD emperyalizmi ise Suriye'de dengeleri yeniden kurmaya yönelik seri adımlar atmıştır. Ancak bu adımlar yeni çelişkiler yaratmaktadır. İsrail ile HTŞ liderliğindeki Şam yönetimi arasında 4 Ocak'ta Paris'te yapılan anlaşmalar, emperyalistlerin bölgede kalıcı bir düzen kurmaktan ziyade geçici ittifaklarla krizi idare etmeye çalıştığını göstermektedir. Bu görüşmelerin arka planında Türkiye Cumhuriyeti'nin yer aldığı, hatta Hakan Fidan'ın bizzat Paris'te bulunduğu bilinmektedir.

HTŞ ile SDG arasındaki ilişkilere dair yürütülen görüşmelerin Halep'te Kürt mahallelerine yönelik saldırılarla sonuçlanması, emperyalizmin ve bölgesel gerici güçlerin çözüm üretme kapasitesinin tükendiğini açıkça ortaya koymuştur. Halep'te yaşananlar, "barış", "entegrasyon" ve "terörsüz bölge" söylemlerinin gerçekte Kürt Ulusal Mücadelesini tasfiye etmeye dönük bir hegemonya aracına dönüştürüldüğünü göstermektedir.

Asıl mesele, geliş önceden belli olan bu saldırıların ve Türkiye'nin bölgesel hesaplarında Kürt ulusal varlığının inkârına dayanan çizginin, Türk ve Kürt uluslarından halkımıza "demokratikleşme" ve "barış" adı altında sunulmasıdır. Kürt ulusal güçlerinin silah bırakmasının kutsanması; gerici güçler tüm olanaklarıyla savaşa hazırlanırken ezilen ulusların silahlı mücadeleyle bir yere varamayacağına dair ideolojik bir dayatmadır. Bu dayatma, emperyalist sistemin çürümesini örtme ve ezilenleri edilgenleştirme işlevi görmektedir.

Emperyalizm ve onun tüm uşakları ağızlarından barışı düşürmezken bütün güçleriyle savaşa hazırlanmaktadır. Bu durum, emperyalizmin gücünü değil, tarihsel çıkmazını ifade etmektedir. Ancak bu çürüme, kendiliğinden bir kurtuluş anlamına gelmez. Yaşanan kriz ve çelişkiler, örgütsüz ve dağınık kitleler için daha fazla ölüm, gözyaşı ve zulüm üretmektedir. Kurtuluşun örgütlenmekten, doğru konumlanmaktan ve güçleri birleştirmekten geçtiğini kavrayarak mücadeleyi büyütmekten başka bir seçeneğimiz yoktur.

AÇLIĞA MAHKÛM OLMAYALIM, ÖRGÜTLENELİM!

2026 yılı emperyalist haydutların ve onların yeminli uşaklarının savaş, işgal, katliam görüntüleriyle geldi. İran'da yoksulluğa başkaldıranların toplu mezarlara konulduğu, Suriye'de HTŞ çetelerinin Kürtlere dönük saldırıları, ABD'nin Venezuela Başbakanı Maduro'yu ülkesinden alarak tutuklaması bu yılın nasıl geçeceğinin de önemli verilerini sunuyor. Geçtiğimiz yılın tüm bu gelişmelere gebe olduğu bilinmez değildi. Emperyalist-kapitalist sistemin derinleşen ekonomik ve siyasî krizi daha fazla saldırganlığı, baskıyı beraberinde getirmektedir. Bu gerçeğin dünya halkları açısından yarattığı yıkım, açlık, göç ve daha fazlası olan sonuçları yeni direnişleri, halk ayaklanmalarını, öfkeli kalabalıkların sokakları dolduran eylemlerini de bağrında mayalamaktadır.

Ekonomik ve siyasî krizin gittikçe genişleyen dalgası uzun bir süredir ülkemizi de içine alarak yol almaktadır. Ayakta durmaya mecali kalmayan iktidar, tıpkı efendileri gibi baskı, zor ve şiddetle ayakta kalmaya çalışıyor. Her yanından yozlaşmanın ve çürümüşlüğü kokusunun yayıldığı düzenlerini korumak için tüm güçleriyle saldırıyorlar. Budanan demokratik haklar, derinleşen ekonomik kriz, büyüyen işsizlik ve yoksulluk halkın tüm nefes borularını tıkamış durumda. TV kanallarını dolduran psikologların toplumda oluşan şiddet eğiliminin, gerilim ve intihar vakalarının artışına dair yorumları halkın yaşadığı gerçekliği örtbas etme çabasından başka bir anlam ifade etmemekte.

Sokakları dolduran işçi ve emekçilerin temel talebi, temel insanî ihtiyaçları, yaşama tutunmayı karşılayacak bir ücretin verilmesi. 2026 yılı için asgari ücrete ve emekli maaşlarına yapılacak zam öncesi gerçekleştirilen eylemlerde talepler dile getirilmiştir. Türk-İş'in yayınladığı son raporda açlık sınırı 30 bin TL, yoksulluk sınırı ise 90 bin TL olarak belirlenmiştir. İşçi ve emekli maaşlarına yapılan zamlar bu kez de bırakalım yoksulluk sınırını açlık sınırını geçmedi. Ülke bütçesine "yük" olarak tariflenen emekli maaşlarına yapılan zamlar, emekliler 20 bin lira maaşla geçinmeye mahkûm edilmiş durumda.

Belirlenen ücrete karşı sokakta sesini duyurmaya çalışan emekliler devlete "geçinemiyoruz" çığlıya seslendiler. Yine benzer bir taleple 14 Ocak'ta KESK öncülüğünde kamu emekçileri bir günlük iş bırakma kararı olarak sokağa çıktılar.

Ocak 2026'da maaşlara yapılan yüzde 12.5'lik zammın temel ihtiyaç ürünlerinde gerçekleşen fiyat artışları nedeniyle hiçbir anlamı kalmadı. Üstüne, artırılan vergilerle halk daha derin bir yoksulluğa itilmiştir. Kaşıkla verilenin kepçeyle alındığı bu ilişkide artık kepçeye konulacak bir şey kalmamıştır. Asgari ücretle yaşam mücadelesi verenlerin aldığı maaşın bir kısmı vergi kesintileri nedeniyle zaten devlet tarafından gasbediliyor. Gıda, elektrik, su ve kira

yaşadıkları durumu çok net özetliyorlar: "Buna karşın 1 Ocak'tan itibaren toplu taşımadan, sağıkta katılım paylarına, muayene ücretlerinden köprü ve otoyol geçiş ücretlerine bizim maaşlarımıza yapılan artışın en az iki katı kadar zam yapıldı. Ocaktan itibaren kiralarda yüzde 35 artacak. Aralıkta 55 bin TL maaş alıp 25 bin TL kira veren bir memurun enflasyon farkı dahil maaşı 66 bin TL olacak. Buna karşın kirası 33 bin 720 TL'ye çıkacak. Yani maaş artışının neredeyse tamamı kiraya artışına gidecek. Üstelik maaşlarımızdan kaynakta kesilen Gelir Vergisi, bir kez daha Yeniden Değerleme Oranının altında tutuldu. Yani maaş artışımız yine cebimize girmeden vergiye gidecek, buharlaşacak. Maaşlarımız mum gibi erirken, her

gibi temel giderlerde KDV; akaryakıt, otomobil ve elektronik cihazlarda ÖTV; pasaport, ehliyet, tapu ve noter harçları; mahkeme harçları ve trafik cezaları gibi tüm zorunlu giderlerden kesilen vergilerle devlet ciddi bir kamusal soyguna imza atmaktadır.

SGK ve işsizlik sigortası primleri de çalışanların maaşından otomatik olarak kesiliyor. Bu primler geç yaşta emeklilik ve sınırlı bir sağlık hakkı sağlamakla birlikte temel ihtiyaçları karşılamaya dahi yetmeyen aylıkları daha da azaltıyor. Yani çalışan hem vergi hem prim hem de dolaylı vergilerle kazancının büyük kısmını daha başlangıçta devlete bırakıyor.

Kamu emekçileri yaptıkları açıklamalarda maaşlarına yapılan zammın ardından

geçen gün daha fazla yoksullaşıyoruz."

Devletin uyguladığı vergi politikası yalnızca maliye politikalarının konusu değil, işçi ve emekçiler için doğrudan bir geçim ve hayatta kalma meselesidir. Ücretler kâğıt üzerinde zamlanırken, vergi ve kesintilerle fiilen küçülüyor. Bu nedenle mesele, bakanların açıkladığı gibi birkaç teknik düzenleme ile çözülebilecek bir sorun değildir. Vergi dilimlerinin işçi ve emekçilerin sırtına bindirilmesi, zaten geçinemeyen halkın sorunlarını katmer katmer artırıyor.

Yine ülkede yaşanan en temel sorunlardan biri olan işsizlik, sayıları her gün artan ciddi bir kesime tekabül ediyor. İşsizlikle mücadele amacıyla oluşturulan ve temel hedeflerinden biri işsizlik ödeneğini çoğaltmak olan

İşsizlik Sigortası Fonu (İSF) ise "Patron destek fonu"na dönüşmüş durumda. Geçtiğimiz dönemlerde işsizlerin bu fondaki payı yüzde 37'ken bugün yüzde 31'e inmiş, patronların payı yüzde 20,3'ten yüzde 49,2'ye çıkmıştır.

Bütçenin aslan payını savaşa ve patronlara ayıran devletin emekçilere verdiği kısıntı ücret açlığı ve yoksulluğu daha da derinleştiriyor, derinleştirmeye de devam edecek. Geçim sıkıntısı olarak tariflenen yoksulluk sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır. Bıçak kemiği kesmektedir. Devlet bunu bildiği için saldırılarını kesintisiz sürdürmekte. En temel demokratik hakları için sokağa çıkanları gözaltına almakla yetinmeyerek tutuklaması boşuna değil. Bu bir güçten çok bir korkuya işaret etmektedir. Devlet toplumun örgütlü kesimlerini baskı altına alma, sindirme ve ezme hedefini yerine getirmenin uğraşı içindedir. Halkın gözünü korkutmak, korku duvarı içinde yaşamaya mahkûm etmek, bu yaşamı bir kader olarak onlara benimsetmek onun asıl amacıdır. Kitlelerin artık bu biçimde yaşam sürdüremeyeceğini devlet çok iyi biliyor ve bu durumun yaratacağı sonu engellemek için tüm söylemlerini kullanıyor. Bu noktada devletin elini kolaylaştıran temel faktör kitlelerin örgütsüz ve dağınık oluşu. Bu kötü özellik ortak sorunlara karşı tepkinin ortak bir biçimde ifade edilmesine olanak vermiyor. Her kesimin parçalı tepkisi sokağı güçlendiren, seslerin daha gür çıkmasının önündeki önemli engellerden biri. Lokal tepki biçimi, sonuç almayı zorlaştıran, tam da sistemin istediği bir tepki biçimi. Bu tabloda sorumlu tabii ki kitleler değil. Burada bir dizi neden sıralamak, tartışmak mümkün. Ancak temel sorunun doğru önderlik edememek olduğunu belirtmek gerekir. Görevimizi işçi ve emekçilerin sorunlarıyla ilgilenmekle sınırlamayı esas görevin bu sorunlar etrafında onların örgütlenmesini sağlamak olduğunu kavramak zorundayız. Yoksulluğun mayaladığı ciddi bir öfke var. Dağınık ve her parçada mayalanan öfkenin örgütlenmesi için yoğunlaşmalıyız.

SURİYE'DE YENİ REJİM, BİLİNDİK KATLIAMLAR

Suriye’de Alevilere yönelik saldırıların katliam boyutuna vardığı bir süreç yaşadık. Bu saldırılar bir kez daha örgütlü olmayan, silahlı yeteneğini göstermeyen halktan kesimlerin bu zulüm dünyasında bir geleceklerinin olmadığını gösterdi. Egemen güçler kendi çıkarlarını gerçekleştirmek üzere hareket ederken ezilenlerin yaşadığı katliamlar bile önemsizleşmekte, hatta sıradanlaşmaktadır.

Emperyalistlerin perde arkası anlaşmalarıyla Rusya’nın 8 Aralık 2024 tarihinden itibaren çekildiği Suriye’de (Tartus Deniz Üssü hariç), özellikle de ülkenin batısında İsrail’in ve öteden beri inşa ettiği cihatçı ağıyla TC’nin kontrolü arttı. Esad rejiminin devrilmesi ve yönetimin Colani’ye devredilmesinin ardından, başta korumasız ve savunmasız Aleviler olmak üzere Suriye’nin bütün ezilen inanç, dışlanan mezheplerinden kitlelere ve ezilen uluslara saldırıların artması bize bir halkın, geleceğini ancak kendisinin kurabileceğini göstermiştir.

ALEVİLERİN TEPKİSİ VE FEDERALİZM TALEPLERİ

Özellikle Alevilere yönelik katliamları meşru bir zemine oturtmak gayesi ile “rejim artıkları ile savaşıyoruz” imajı verilmiş, ama çok geçmeden bunun, HTŞ’nin katliamlara kılıf uydurmak adına propaganda edilen bir yalan olduğu açığa çıkmış ve nihayetinde söz konusu girişimin “rejim artıklarına müdahale” olmadığı, tam tersine planlı bir katliamın ilk adımları olduğu anlaşılmıştır. Bu meşruluk arama girişiminin başarısız olması ve uluslararası kamuoyunun katliama dikkat çekmesi soykırımın genel teşhirinde etkili sonuçlara yol açtı. Yaşananın bir katliam olduğu gün

gibi ortaya çıkmış oldu.

Mart 2025’te özellikle Banyas, Lazkiye kırsalı ve sahil hattında yoğunlaşan saldırılarda, “bağımsız” gözlem kurulumlarının verilerine göre yüzlerce Alevi öldürüldü. Suriye İnsan Hakları Gözlemevi ve Suriye İnsan Hakları Ağı (SNHR), 6–13 Mart tarihleri arasında yalnızca bu bölgelerde 900’ün üzerinde kişinin katledildiğini, kurbanların büyük çoğunluğunun Alevi kimliği nedeniyle hedef alındığını raporladı. Lemkin Institute, yaşananları “soykırıma varan bir mezhepçi şiddet süreci” olarak tanımlayarak uluslararası kamuoyuna acil uyarı çağrısı yaptı.

Vahşetin boyutu, bizzat HTŞ’ye bağlı cihatçı çetelerin kayda aldığı görüntülerle de gözler önüne serildi. Sanal medyaya yansıyan videolarda Alevilerin hakaretler eşliğinde işkenceye uğradığı, bıçaklandığı, kurşuna dizildiği ve kafa kesme infazlarının gerçekleştirildiği açıkça görülmektedir. Bu görüntüler, saldırıların “çatışma” ya da “güvenlik operasyonu” değil, bilinçli bir toplu imha pratiği olduğunu tartışmasız biçimde ortaya koymuştur. Katliamlar, 6–7 Mart’ta yaşanan Banyas katliamıyla doruk noktasına ulaşmış ve halen süreklilik arz eden bir gerçeklik halini almıştır.

Katliamlarla eş zamanlı olarak Alevilerin yoğun yaşadığı bölgelere insanî yardımın sistematik biçimde engellendiği, gıda ve sağlık hizmetlerinin kesildiği de belgelenmiştir. Ayrıca Alevilerin geçiminde önemli bir yer tutan kamu memurluğu, rejim değişikliğiyle birlikte fiilen tasfiye edilmiş; binlerce Alevi işsiz bırakılarak ekonomik kuşatma altına alınmıştır. Bu uygulamalar, fiziksel

imha ile toplumsal tasfiyenin birlikte yürütüldüğünü göstermektedir.

Yakın zamanda, Alevilere ait bir ibadethanenin bombalanmasıyla gerçekleşen katliamın ardından yaptıkları protesto gösterilerinde ve açıklamalarda Aleviler, federalizm talebinde bulundular. Bu, onların mevcut yönetime güven duymadığını, katliamların arkasındaki gücün merkezleştirilmek istenen cihatçı güçler olduğunun farkında olduğunu gösteriyor. Bu barışçıl protestolara dahi ateşle karşılık verilmiş; HTŞ çeteleri iki genci, boğazlarını keserek katletmiştir. Bu saldırılar, yeni rejimin Aleviler açısından herhangi bir güvence sunmadığını, tersine varoluşsal bir tehdit oluşturduğunu bir kez daha teyit etmiştir.

Alevilerin, başından beri güven duymadıkları HTŞ’ye ve onun inşa etmeye çalıştığı rejime bundan sonra da hiçbir koşulda güvenmeyeceği açıktır. Bu güveni tesis etmek, katliamcı çetelerden ve mezhepçi bir devlet aklından, HTŞ çetelerinden beklenemez bir olasılık değildir. Aleviler açısından mesele artık reform ya da entegrasyon değil; hayatta kalma ve siyasal varlık mücadelesidir.

DiĞER HEDEF DÜRZİLER

HTŞ’nin hedefindeki bir başka topluluk da Dürzi topluluğudur. Dürzilerle Bedevi Arap aşiretler arasında çıkan çatışmalara değinmeden önce Dürzi halkın 2011’de başlayan iç savaşta takındığı tavrı incelemek bu kaosta Dürzilerin ne hedeflediğini anlamak açısından anlamlı olacaktır.

Dürziler, iç savaşın başlamasıyla yerel komiteler kurmuş, IŞİD çetelerine, özellikle de Nusra cephesine karşı ko-

runmanın tek yolunun silahlı savunma olduğunun bilincine varmış bir topluluk. Esad’ın devrilmesinin ardından Şam’ın başına geçirilen Colani ile can ve mal güvencesi, kültürel varlıklarını koruma garantisi ile silah bırakıp masaya oturmaya hazır olduklarını bildirseler de yeni rejimin çok geçmeden başlattığı insan avını görüp silah bırakmaktan vazgeçmişlerdir. Halihazırda silahlı savunma pozisyonundan çıkacak bir ortamın mevcut olmadığı gerçeği ile hareket etmekte, HTŞ yönetimine ve yönetimin kendilerine karşı harekete geçirdiği Bedevi Arap aşiretlerine karşı temkinli davranmayı sürdürmekte. Temmuz 2025 tarihi itibarı ile Dürzilere de yönelen saldırılar bu direnişçi tutumun ne denli haklı olduğunu göstermiştir. Dürziler Bedevi aşiretlerin saldırılarına, bırakmaktan vazgeçtikleri silahlarla göğüs gerebildiler. Dürzilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde İsrail, bölgenin hamiliğine soyunmuş, bölgedeki nüfuzunu artırmanın yeni bir yolunu bulmaya çalışmıştır. Dürzilerin bu yakınlaşmayı kabul etmiş görünmesinin tek sebebi mevcudiyetlerine yönelen ağır tehditleri bertaraf etmek istemeleridir.

ÖRGÜTLÜ BİR GÜÇ OLARAK SDG

SDG ve onun önderliğindeki Kürt ulusu ise mevcut kaostan örgütlü olmanın verdiği güçle çıkmaya en muktedir olandır. 2011’de, bugün artık Rojava olarak anılan Suriye Kürdistanı’nda IŞİD gericiliğine karşı canhıraş bir savaş sürdürmüş olan SDG bu savaştan güçlenerek çıkmış, Suriye’de söz sahibi olmuş, 8 Aralıktan sonra kendisine yönelen saldırıları savuşturarak bu avantajını pekiştirmiştir. Ardından Şara yönetimi ile bazı temel konularda sözlü

ve yazılı anlaşmalar yaparak Suriye'de ayrı ulus ve inançtan toplulukların eşit temsiliyetine dayalı bir devletin inşası için çetin bir mücadele içine girmiştir. Bugüne kadar bu yaklaşımını kabul ettirmekte pek bir ilerleme gösteremese de SDG'nin Şam yönetiminin açmazlarının ortaya dökülmesinde etkin bir rol oynadığı açıktır.

Bölgedeki belirleyici aktörlerden olan ABD emperyalizminin müttefiki olmanın verdiği avantajın da SDG için bir olanak (ama güvenilir olmaktan çok uzak bir olanak) olduğuna dikkat çekmek gerekir. Elbette bu müttefiklik sadece ABD'nin niyetinin gerçekleşmesinden ibaret değildir. SDG ABD'yi buna mecbur eden bir dengenin önemli bir unsuru durumunda. Aynı ABD HTŞ ile de TC ile de güçlü bir ilişki içindedir. Buna karşın ABD şunun farkında olduğunu gösteriyor: Eğer yeni Suriye devleti Suriye halkının onayını alacaksa bunda Suriye Kürtlerinin katkısı olmak zorundadır. Çünkü Kürtler sadece Suriye'de değil, tüm bir coğrafyada önemli bir nüfusu temsil etmekte. Suriye petrolü ile bu bölgedeki petrol ve doğal gaz hatlarının denetimi Kürtlerin sayesinde emperyalizmin elindedir. Üstelik SDG salt Kürt ulusunun temsiliyi sağlamakla kalmamış, çeşitli Arap aşiretlerinin de onayını alarak Suriye'nin güneyinde söz sahibi olmuş durumda. SDG bölgede emperyalist çıkarlara doğrudan savaş açmadıkça, esas olarak ulusal kazanımları güvenceye almakla sınırlı bir mücadele hattı içinde kalırsa ABD tarafından bir ölçüde, özellikle gerici bölge devletlerinin onayı ile korunmaya devam edecektir.

Dönem dönem ABD'nin SDG lehine Şara yönetimini gözden çıkardığına dair haberler çıksa da, Şara yönetiminin yapılan anlaşmalara uygun pratik adımlar atmaması ve zaman zaman anlaşma maddelerini reddetmesine ABD'nin göz yumması, bu ilişkinin güven veren bir ilişki olmadığını gösteriyor. ABD, IŞİD gericiliğine karşı yürütülen ve uluslararası meşruiyet kazanmış mücadele bağlamında SDG güçlerini ve onun liderliğindeki bütün bir Kürt ulusunu doğrudan karşısına almayı göze alamamakla birlikte, başa getirdiği HTŞ çetelerinin sırtını sıvazlamaktan ve bugüne kadar farklı etnik yapı ve azınlıklara yönelik olarak çeşitli düzeylerde gerçekleştirilen katliamları görmezden gelmekten de geri durmamaktadır. Şara'nın Kürtlere ve diğer uluslardan ve inançlardan halka güven vermediğinin

kanıtı olarak son günlerde Halep'te Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı Şeyh Maksud ilçesine yapılan saldırı henüz tazedir. Bu saldırı ile birlikte ilçeden Kürt göçlerinin başladığı biliniyor. Tüm bunlar, Şara hükûmetinin Kürt ulusal kazanımlarını çiğnemeye nasıl hazır olduğunu gösteriyor.

BİR SALDIRI ÜÇGENİ: ABD-İSRAİL-TÜRKİYE

ABD ve onun Orta Doğu'da jandarmalığına soyunmuş İsrail'in, bu istikrarsız durum içerisinde ve Rusya'nın bölgedeki eski etkinliğinden uzaklaşmasının ardından oluşan boşluğu da fırsat bilerek at koşturacağı açıktır. İsrail Gazze ve Filistin saldırılarından sonra gene pervasız bir biçimde Suriye'ye yönelmiş durumdadır. Rusya'nın kontrolündeyken İsrail bu yönde bir adım atmaktan çekinmekteydi. Bugün ise oluşan boşluğu kendi lehine hızla doldurmuştur. Bu, Rusya'nın arzu etmediği bir sonucun gelişmekte olduğu biçimde değerlendirilmemelidir. Rusya, Suriye'deki sürecin, eski etkinliğinden uzaklaşmış olsa da mevcut dağınıklığın ve otoritesizliğin kendisinin aleyhine sonuçlar doğurmaktan da henüz uzak olduğunun bilincinde davranmaktadır. İstikrar arayışlarının yereldeki güçlere dayanmasını koşullayan tutumu da buna hizmet etmektedir. Bu tutumun karşısında esas olarak ABD ve Türk devleti bulunuyor. İsrail için belirleyici olan kendi güvenliğinin garantilenmesi; bu güvenceyi aldıkça ABD ve Türkiye'nin yanında olmaya devam edecektir. ABD bölgedeki bu iki gerici devletin "uyumsuz" görüntüsünü egemenliğinin unsurlarından biri olarak kullanmakta bugüne kadar başarılıdır.

ABD, Orta Doğu'da İsrail'in tüm bölgede tanınmasına ve bu yolla Türk devletinin ve Siyonist İsrail'in jandarmalığına dayanan bir gerici istikrar arayışındadır. Onun Suriye'de İsrail üzerinden sağlamak istediği denge buna işaret ediyor. HTŞ'ye El Şara üzerinden sağlanan "meşruiyetin" kapsamında İsrail'in çıkarlarını güvenceye almak bulunuyor ve onun devlet statüsü kazanmasının temeli de şimdilik bundan ibarettir. İsrail adım adım HTŞ ile "devletler arası" bir ilişki geliştirmektedir. Şara Golan Tepeleri'ndeki İsrail ilhakına rıza göstermiş durumdadır. Aynı Şara Türkiye'nin de kendi "ulusal" güvenliği için Kürt hareketini sınırlandırmasına, boğmasına, etkisizleştirmesine onay vermekte. HTŞ, bu bakımdan bu iki devletin çıkarlarına ve politikalarına dayanan bir dengenin

üzerinde devletleşmektedir. Kuşkusuz bunun merkezî olması "güvenlik" kaygısından ötürü kaçınılmazdır. Devletin "merkezî" olmasındaki ısrar güçlü bir devlet mekanizmasına işaret etmez; aksine Suriye'de güçlü bir devletin olacağı da politikası da yoktur. Yeni Suriye projesinde amaçlanan şey, bölgedeki ABD iş birliği devletlerin ortak kaygılarıyla şekillenmiş bir devlettir. Böyle bir proje Suriye'nin çeşitli milliyetlerden ve çok inançlı halkının çıkarlarını ve eğilimlerini esasen yok sayar, görmezden gelir. Kuşkusuz yeri geldiğinde bunları kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaktan çekinmez. Tıpkı İsrail'in Dürzi toplumunu Golan Tepeleri'nin işgalinde araçlaştırmada olduğu gibi...

İSRAİL'İN ÇIKARLARI İLE DÜRZİLERİN GÜVENLİĞİ

İsrail, yukarıda da değindiğimiz üzere Dürzilerin himayesine soyunarak nüfuz alanını geliştirmenin peşine düşmüş, bölgede yayılmanın ilk adımlarını bu politika ile atmıştır. Golan Tepeleri'nde sağlanan hâkimiyette haksızlığa ve katliama uğrayan Dürzilerin durumu bir etken olarak kullanıldı; ama bunun gerçekte Dürzilerin korunmasıyla ya da Dürzilerin İsrail ile iş birliği yapmasıyla ilgili olduğu iddiası bir manipülasyondur. İsrail, Suriye'nin mevcut durumundan istifade ederek direniş eksenini daha fazla yıpratmanın yollarını aramaktadır. Suriye'de rejim değişikliği, Hizbullah'ın verdiği kayıplar ve Filistin direnişinin silahsızlandırılması amacıyla oluşturulan ateşkes ile birlikte zayıflamış olan direniş ekseninin manevra alanını Suriye'deki işgaller vesilesi ile boğmaya çalışan bir İsrail ile karşı karşıyayız.

TÜRKİYE'NİN ÇIKARLARI İLE "CİHAZCILIK"

Bölgede belirleyici bir güç olmasa da emperyalistler açısından hatırı sayılır bir konumda bulunan Türkiye'nin Suriye'de yaşananlara karşı tutumuna bakıldığında, mevcut yönetime verdiği desteğin bir yandan Suriye'nin parçalı yapısını pekiştirdiği, diğer yandan ise bunu bölgede söz sahibi olmanın bir aracına dönüştürdüğü görülmektedir. Yanı başında gerçekleşen katliamlara tepkisiz kalması, hem faşist ve inkârcı anlayışının mevcut yönetimle uyumlu olmasının hem de bölgede Colani için dikensiz bir gül bahçesi yaratma arzusunun sonucudur. Türkiye, bölgedeki tüm adımlarını Kürt ulusunun kazanımlarını yok etmeye yönelik atmaya devam

ederken Colani'ye koşulsuz destek sunmakta, Suriye'nin geleceğini yok etme amacına hizmet eden çarka su taşımaktadır. Suriye'nin bütünlüğüne saygı söylemi eşliğinde, ülkede yaşayan tüm ötekilerin yıkımına giden yolda bölgede başat bir rol üstlenmenin peşine düşmektedir. İçeride ise Suriye'de izlediği bu hattın propagandasını yaparak bölge siyasetinde belirleyici bir güç olduğu iddiasını öne çıkarmakta, şovenizmi tırmandırmaktadır.

SURİYE'NİN GELECEĞİ: BİRLEŞİK ANTİ EMPERYALİST MÜCADELE

Suriye'deki gelişmeler bugün çok büyük oranda Suriye halkına rağmen değerlendirilmektedir. Halkın gücü ve geleceği belirleme inisiyatifi yok sayılmaktadır. Bunun nedeni hiç kuşkusuz halkın parçalanmışlığıdır. Egemen burjuva fikirlerin manipülasyonu altında, "kendi çıkarları için örgütlenemeyen", bağımsız hareketini yaratamamış halk gerçekliğinin sonuçları Suriye'nin geleceğine bugün gericiliği çağırmaktadır. Emperyalist ABD, onun jandarmalığını üstlenen Siyonist İsrail ve bölgedeki vazgeçilmez uşağı Türkiye, tüm bu adımları Suriye halkına rağmen ve sözde onların geleceği adına atmaktadır. Suriye'de, başta Kürtler olmak üzere herhangi bir bağımsız oluşuma tahammülü olmayan TC ise bu kaos ortamından yararlanarak cephesini güçlendirme peşindedir. İsrail'in bölgedeki hamleleriyle eş zamanlı olarak, emperyalist arenada giderek güç kaybeden ABD'nin Orta Doğu'da açtığı bu yeni kapıdan güç tazeleme arayışı, Şam ile SDG arasında üstlendiği arabuluculuk rolünde somutlaşmaktadır. Gericilik örgütlüdür ve egemendir. Buna rağmen o, aynı zamanda çürümüştür. Suriye'nin, kim ne derse desin veya ne kadar saklarsa saklasın bir halkı da var...

Suriye bu siyasî karışıklık içinde çok şeye gebe. Suriye'nin geleceğini garanti altına alacak tek mücadele Suriye halkının anti faşist ve en önemlisi anti emperyalist birleşik mücadelesi olacaktır. Halkın kaderi ne emperyalistlerin ne de faşist bölge devletlerinin belirleyeceği bir şeydir.

Bölgemizde ve dünyada gelişen vekalet savaşlarına ve emperyalist saldırganlığa karşı anti emperyalist mücadele bayrağını yükseltmekten başka çare yok.

GOLAN'DAN HALEP'E: MÜZAKERE MASASINDAN HALKIN KANI AKIYOR!

Son haftalarda yaşanan gelişmeler, Orta Doğu'da kurulan müzakere masalarının “çatışmasızlık” ortamına son vermekten uzak olduğunu çarpıcı biçimde ortaya koymuştur. Batılı emperyalist blok, TÜRKİYE, İsrail, HTŞ ve SDG ekseninde zuhur eden gerilim, halkın haksız savaşlarda payına düşenin kan ve göz yaşı olduğunu bir kez daha tanıtlamıştır. Golan açmazı ve Halep'te yaşanan çatışmalar, egemenlerin Orta Doğu'da sağlamaya çalıştığı ‘istikrarın’ haksız savaşlardan başka bir şeye yol açmayacağını göstermiştir. Emperyalistlerin Orta Doğu üzerindeki hesapları, bir uçtan diğer uca tüm bölge halklarını etkilemektedir. Bu nedenle Golan Tepeleri'ndeki Siyonist işgalin ve Halep'te yaşanan çatışmaların kapsamını irdelemek önem arz etmektedir.

GOLAN ÜZERİNDEKİ HESAPLAR

Golan Tepeleri, Orta Doğu gündeminin önemli başlıklarından biri olmaya devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde İsrail ordusu, işgali altında tuttuğu Golan Tepeleri'nin bitişiğinde bulunan Kuneytra bölgesine baskınlar düzenledi ve iki askerî kontrol noktası kurdu. 1974 Ateşkes Anlaşması'nın ihlali olarak değerlendirilen bu hamleyle İsrail, “tampon bölge”yi genişletmeye devam etmektedir. Şam'a 60 km uzaklıkta bulunan ve Ürdün, Lübnan ile İsrail'e sınırı olan Golan Tepeleri, jeopolitik ve askerî önemi ile sahip olduğu doğal kaynaklar gibi nedenlerle bölgede stratejik bir konumda yer almaktadır. Hermon Dağı ile birlikte yüksekliği 2.814 metreyi bulan bu tepeler, Celile ve Şam ovalarını geniş bir açıdan gözlemleme ve denetleme olanağı sunmaktadır. Yani denebilir ki, kuraklığın baskın geldiği bir bölgede tatlı su kaynaklarıyla ve verimli topraklarıyla ön plana çıkan Golan Tepeleri'ne hâkim olan güç, Ürdün Nehri'nin buradan doğan Banyas, Dan, Hasbani kollarını ve Celile Denizi'nin üçte birini kontrol edebilir.

1967 Altı Gün Savaşı'nda İsrail tarafından işgal edilen Golan Tepeleri, 1981'de ilhak edildi. İşgalden önce Suriye, tepelerden Ürdün, Lübnan ve Suriye'yi gözetliyor, böylece sınır güvenliğini sağlıyordu.

İsrail'in burayı işgal etmesi ve devamında bu tepelerde yerleşim yerleri kurması Şam'ı savunmasız bırakmış, askerî dengeleri bozmuştur. Suriye için önemli bir su kaynağı olarak görülen bu tepelerin kaybı, tarımsal üretimi ve halkın tüketilebilir su kaynağına erişimini olumsuz etkilemiştir. Suriye bugüne kadarki tüm barış görüşmelerinde Golan'ın tam iadesini talep etmiştir. Uluslararası kamuoyu, hatta BM bile Golan Tepeleri'nin işgal edilmesine tepki gösterirken 2019'da Trump iktidarındaki ABD, İsrail'in bu tepelerdeki egemenliğini tanıyan tek ülke olmuştur.

TRUMP'IN GÜLDÜRMEYEN “ESPİRİSİ”

Hanuka Bayramı dolayısıyla Beyaz Saray'da düzenlenen resepsiyonda Yahudi toplumu temsilcileriyle bir araya gelen Trump'ın açıklamaları tartışma konusu olmuştur. Resepsiyonda konuşma yapan Trump, İsrail'e verdiği desteği yinelemiş ve 2019 yılında Golan Tepeleri'ni “İsrail toprağı” olarak tanıyan karara ilişkin bir dizi açıklamada bulunmuştur. Trump, söz konusu kararı İsrail tarafından “uzun zamandır aranan bir karar” olarak nitelendirmiş; o dönemde İsrail büyükelçisi olan David Friedman'dan “Golan Tepeleri meselesini beş dakika ya da daha kısa sürede” açıklamasını istediğini ve onun “beş dakikalık anlatımı” sayesinde meselenin stratejik önemini hızla kavradığını belirtmiştir.

Devamında, İsraillilere yönelik olarak “Savunma için buna ihtiyacınız var.” şeklinde telkinlerde bulunmuştur. Trump, 2019 yılında İsrail'in Golan Tepeleri üzerindeki egemenliğini tanıyan bildirgeyi imzaladıktan sonra ayrıca bölgenin potansiyel ekonomik değerini öğrendiğini ifade etmiştir. “Sonra değerini öğrendim. Trilyonlarca dolar.” sözleriyle, Golan Tepeleri'nin ekonomik değerini daha önce bilseydi “bedavaya vermeyeceğini” ve karşılığında bir şey müzakere edebileceğini belirtmiştir. Bu ifadeler burjuva-feodal medyada “esprî” olarak sunulmuş olsa da, emperyalizmin açgözlü politikalarının bir yansıması olarak değerlendirilebilir. 58 yıldır ABD'nin desteğiyle Siyonist işgal altında tutulan bu bölgede “trilyonlarca dolar”ın hesa-

bını yapmak emperyalizmin sömürgeci karakterinin klasik bir dışavurumudur; Marx'ın kapitalizme ithaf ettiği ağaç-gölge metaforunun canlı bir örneğidir.

İSRAİL'İN GÜVENLİĞİNİN ABD İÇİN ÖNEMİ

Orta Doğu tarih boyunca stratejik, ekonomik ve jeopolitik açıdan önemli bir coğrafya olmuştur. Dünyadaki petrol rezervlerinin yaklaşık yüzde 48'i ve doğal gaz rezervlerinin yüzde 40'ından fazlası bu coğrafyada bulunmaktadır. Avrupa, Asya ve Afrika'yı birbirine bağlaması, Süveyş Kanalı ve Hürmüz Boğazı gibi geçitlerin küresel ticaretin yüzde 12-30'unu karşılamasına olanak sunması nedeniyle stratejik bir konuma ve ticaret yollarına sahiptir. Ayrıca jeopolitik ve askerî açıdan emperyalist ve bölgesel güç rekabetinin merkezi durumundadır. Günümüzde Batılı emperyalistler için İran-Rusya-Çin itilafına karşı dengeleyici bir role sahiptir. Tarihsel olarak Sykes-Picot anlaşmasıyla emperyalist paylaşımına açılan Orta Doğu'da, şimdiye kadar birçok savaş patlak verse de Filistin ulusunun Siyonizm'e ve emperyalizme karşı verdiği özgürlük mücadelesi bu coğrafyanın geleceğinde belirleyici olmuştur.

Orta Doğu coğrafyasının emperyalistler için önemi, yukarıda sıraladığımız nedenler bağlamında “küresel hâkimiyetin anahtarı” olarak da tarif edilebilir. I. Emperyalist Paylaşım Savaşı (EPS) sırasında Filistin'i ele geçiren İngiltere, 1917 tarihli Balfour Deklarasyonu ile “Filistin'de Yahudiler için ulusal bir yurt” kurulması fikrini desteklemiş; böylece Siyonist İsrail'in temelleri atılmıştır. 1948 yılına kadar Filistin Mandası yönetimi altında, Yahudi göçünün de teşvik edilmesiyle İsrail devleti kurulmuştur. Burada dikkat çekilmesi gereken husus, İngiltere'nin Yahudilerin Holocaust'a maruz kalmalarına rağmen kendi topraklarında özgürce yaşamalarını sağlamaya yönelik samimi bir niyet taşımadığıdır. Süveyş Kanalı'nın korunması, Hindistan yolunun güvence altına alınması ve yükselen Arap milliyetçiliğinin doğurabileceği bağımsızlık hareketlerinin engellenmesi gibi emperyalist çıkarlar belirleyici unsurlar olmuştur.

Dolayısıyla İsrail'in, Batılı emperyalistlerin Orta Doğu'daki “jandarmalığını” üstlenme rolünün Balfour Deklarasyonu ile şekillendirildiği söylenebilir.

II. EPS sonrası 1948'de kurulan İsrail devletini tanıyan ilk ülke ABD oldu. Bölgede İngiltere'nin rolünü devraldı ve bölgesel avantajların korunmasının yanı sıra bölgedeki Sovyet etkisini sönmüldürücü politikalar izledi. Bu politikaların hayata geçirilmesi doğrultusunda Batılı emperyalistler İsrail'i güçlü şekilde desteklemiş, lobiler kurmuş ve “stratejik müttefik” haline getirmiştir. Böylece Batılı emperyalistlerin Orta Doğu'daki çıkarlarının yeniden üretilmesi ve korunması, beraberinde İsrail'in güvenliğinin sağlanmasını zorunlu kılmıştır.

GOLAN'DAKİ SESSİZLİK

Golan'ın İsrail'e bırakılması, küresel ve bölgesel güçler tarafından sessiz sedasız geçirilmektedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1967–1981 yılları arasında aldığı kararlarla İsrail'in ilhakını geçersiz saymış, işgalin bölgesel barışa engel teşkil ettiğini belirtmiş ve İsrail'den Golan Tepeleri'nden 1967 sınırlarına kadar çekilmesini talep etmiştir. Söz konusu kararlar 2023 ve 2024 yıllarında “The Syrian Golan” başlığı altında, 2025 yılı aralık ayının başında da tekrar edilmiştir. Ancak bu kararların İsrail'e yönelik herhangi bir yaptırım içermediği; daha ziyade uluslararası kamuoyunun işgale yönelik itirazını yansıttığı ve BM'nin “barışçıl” görünümünü sürdürme gereğiyle yinelendiği söylenebilir. Bu yönüyle söz konusu kararlar, Golan Tepeleri'nin işgalini fiilen engellemekten ziyade, yalnızca geçiştirmektedir.

Bölgesel güçlerin sessizliği ise Batılı emperyalist bloğun çıkarlarıyla, dolayısıyla İsrail'in çıkarlarıyla uyumlu politikalar izlemesinden kaynaklanmaktadır. Suudi Arabistan, BAE, Mısır ve Türkiye gibi ülkelerin tepkisi “kınama” düzeyinde kalmakta, işgalin sona ermesi ve Golan Tepeleri'nin özgürleşmesi için değil, esasta Abraham Anlaşmalarının uygulanmasındaki sorunların giderilmesi vb. nedenlere dayanmaktadır.

Bununla birlikte Suriye'deki güçlerin Golan Tepeleri'nin İsrail'e bırakılmasına dair tutumunda doğrudan bir karşı koyuş görülmemektedir. SDG tarafından resmî bir açıklama yapılmazken "geçici hükûmet"i oluşturan bileşenlerin de tutumu "kınamakla" sınırlıdır. Şam yönetimi BM kararlarını baz alıp tepelerin iadesini talep ederek İsrail'i kınayan açıklamalar yapmaktadır. Ancak işgale karşı pratik adımlar atılmazken Suriye Dışişleri Bakanlığı ve devlet medyası tarafından yayınlanan yeni resmî haritalarda Golan Tepeleri, Suriye sınırlarının dışında gösterilmeye başlanmıştır. Bu, işgalin Şam yönetimi tarafından da tanındığını belgelemektedir.

KUDÜS'TEKİ "ÜÇLÜ ZİRVE"

22 Aralık'ta İsrail Başbakanı Netanyahu, Yunanistan Başbakanı Mitsotakis ve Kıbrıs Başbakanı Christodoulides arasında gerçekleştirilen "üçlü zirve" tartışma konusu olmuştur. Güvenlik, savunma ve askerî iş birliğini derinleştirme amacıyla düzenlenen zirvede, Suriye bağlamındaki gelişmelere ilişkin önemli açıklamalara yer verilmiştir. HTŞ'nin iktidara getirilmesiyle birlikte Türkiye'nin Suriye'de artan etkisi; Şam yönetimiyle yakınlığı, askerî varlığı ve SDG konusundaki görüşmeleri İsrail'in gündem başlıkları arasında yer almıştır. Enerji projeleri, IMEC koridoru ve ABD ile iş birliğinin güçlendirilmesinin öne çıktığı zirve, Doğu Akdeniz'de istikrarı hedeflerken aynı zamanda Türkiye'nin "yayılmacı" politikalarına yönelik dolaylı göndermeler de içermiştir(!)

Zirve kapsamında düzenlenen ortak basın toplantısında konuşan Netanyahu'nun "Topraklarımızda imparatorluk kurmayı hayal edenlere söylüyorum: Unutun bunu. Olmayacak. Aklınızdan bile geçirmeyin. Kendimizi savunmaya kararlıyız ve iş birliğimiz, bu kapasitemizi güçlendiriyor." açıklaması, Türkiye'nin Suriye'deki etkisine karşı bir "uyarı" olarak öne çıkmıştır. Türk egemen sınıfları bu "caydırıcı" açıklamayı "Türkiye karşıtı ittifak" olarak nitelendirmiştir. Erdoğan ise "İster Doğu Akdeniz'de, ister Ege'de, isterse başka bir yerde olsun; biz ne hak yeriz ne de hakkımızı yediririz." gibi hamasi söylemlerde bulunarak Türkiye'nin Siyonizm karşıtı kitleler nezdindeki durumunu konsolide etmeye çalışmıştır.

Netanyahu'nun "uyarılarına" ve Erdoğan'ın hamasi söylemlerine bakarak Türkiye ile İsrail'in çatışmacı bir şekilde karşı karşıya geleceğini söylemek ger-

çeklikten uzaktır; zira iki gerici devletin de Batılı emperyalist blokun çıkarlarıyla uyumlu olmaları bu karşılaşmayı olanaksız kılmaktadır. İsrail'in "üçlü zirve"deki iş birliğinin çatışma odaklı olmadığını belirtmesi bu iddiaları bir kez daha boşa çıkarmıştır. Bununla birlikte Suriye'deki pastanın paylaşılmasında iki gerici devlet arasında 'çatışmasız' bir rekabet söz konusudur. Düşmanlık gütmeyen bu rekabet, emperyalizmin en sadık uşağının kendisini kanıtlama çabası bağlamında manidardır.

Suriye bağlamında bu iki devletin derinden işleyen uyumu bu görüşümüzü ispatlamaktadır. Suriye'de inşa edilen proje bu iki devletin çıkarları doğrultusunda gerçekleşmeye devam ediyor. Halep'te Kürtlerin yoğun olduğu mahallelere yönelik saldırılar bir kez daha bu gerçekliğe işaret etti.

MÜZAKERE SÜRECİNİN SANCILARI

Halep'te yaşanan çatışmalara gelmeden önce, yakın zamanda "müzakere" kapsamında yaşanan gelişmelere yer vermekte yarar var. Zira Halep saldırısının ciddi bir hazırlık evresinden geçtiği gün gibi açıktır. Dolayısıyla saldırıya giden süreci anlamak için arka planını doğru okumak elzemdir.

HTŞ ile SDG arasındaki müzakereler tam bir bilmeceye dönüşmüş durumdadır. 10 Mart Anlaşmasının uygulanmamasından, yani "entegrasyonun gerçekleşmemesinden" SDG'yi sorumlu tutan HTŞ, sahada hiçbir ilerlemenin olmadığını ve somut adım atılmadığını belirtmekte, "adem-i merkeziyetçilik" talebinin "devletin birliğini tehdit ettiğini" ve "silahlı yapıların varlığının egemenliği zayıflattığını" vurgulamaktadır. Buna karşın SDG, entegrasyon kapsamında adem-i merkeziyetçilik talebinde ve Kürt ulusal kazanımlarının korunmasında geri adım atmamaktadır. Müzakeredeki restleşmeler devam ederken sahada askerî çatışmalar kaçınılmaz olmaktadır.

22 Aralık'ta Halep'in Şeyh Maksud ve Eşrefiye mahallelerinde HTŞ ile SDG'ye bağlı güçler arasında şiddetli çatışmalar yaşandı. Bu çatışmalarda bir kadın direnişçi katledilirken onlarca kişi yaralandı. Kısa süre sonra taraflar arasında ateşkes sağlandı. Suriye Savunma Bakanlığı SDG'yi hedef almayı durdurduğunu, SDG ise karşılık vermeyi bıraktığını açıkladı. Aynı gün Hakan Fidan'ın Şam ziyaretinde SDG'nin entegrasyonunda "ilerleme eksikliği"ni vurgulaması, ateşte Türkiye'nin arabulucu olduğu id-

dialarını gündeme getirdi ancak buna dair somut bir veri bulunmamaktadır.

Görüşmelerde SDG'nin tutumu şimdiye kadar sessizlikle, sahada saldırılarla karşılanmıştır. Ekim ayında SDG'nin yapısının korunarak "Yeni Suriye Ordusu" (YSO) içinde üç tümenle yer alması konusunda Şam ile anlaşmaya varıldığı iddia edilmişti. Ancak bu iddialar hakkında Şam tarafından resmî bir açıklama yapılmadı. SDG'nin entegrasyonuna dair malum tutumu ortada olan Türkiye ise her fırsatta süreci yokuşa sürenin SDG olduğunu dile getirmektedir. SDG'nin bazı faaliyetlerini İsrail ile koordinasyon içinde yürüttüğünü, bunun süreci engellediğini belirten Türkiye, entegrasyonun herkesin lehine olacağını; Suriye'nin istikrarının Türkiye'nin istikrarı anlamına geldiğini belirtmektedir. "İstikrar" vurgusunun ekonomik-politik kaygılar taşıdığı açıktır. Silahlı grupların entegrasyonu ile birlikte asker sayısının 100-150 bini bulduğu iddia edilen YSO, BAAS rejiminden kalan teçhizata ve Türkiye'den takviye edilen drone, tanksavar ve hafif silahlara sahiptir. YSO tümen ve tugaylar halinde yapılandırılmaktadır. Ancak sayıca üstün olan bu güç, SDG'nin disiplini, deneyimi, denetimi, ABD'nin teçhizat ve istihbarat desteği ve savunma pozisyonundaki etkisi karşısında dezavantajlı bir konumdadır. Dolayısıyla Kürtlere masada dayatılan tasfiye, yalnızca milis güçlerinin konuşturıldığı lokal bölgeler dışında, sahada da genel olarak sonuçsuz kalmaktadır.

EGEMENLERİN "İSTİKRAR" PASTASI: HALEP

4 Ocak'ta Mazlum Abdi liderliğinde Şam'ı ziyaret eden SDG heyeti ile "geçici hükûmet" arasında bir görüşme gerçekleştirildi. Görüşmede SDG'nin YSO'ya entegrasyonu ve Rojava'nın statüsü ele alındı. Ancak HTŞ, SDG'nin tasfiyesini ve "merkezî orduya" katılımı şart koşarken SDG öz yönetim ve belirli askerî konumlar talep etti. Nihayetinde görüşmede bir sonuca varılamadı. Hemen ardından 7-8 Ocak tarihlerinde HTŞ ve diğer cihatçı çeteler, Türkiye'nin desteğiyle Halep'in Şeyh Maksud ve Eşrefiye mahallelerine yönelik geniş çaplı bir askerî saldırı başlattı. Bu süreçte burjuva-feodal medya bilgi kirliliği yarattığı için net bir bilançodan bahsetmek mümkün değil. Ancak denebilir ki, kayıtlara geçmeyen onlarca, belki de yüzlerce kişi cihatçı çeteler tarafından kaçırılmış ve katledilmiştir. On binlerce kişi ise çetelerin saldırısından dolayı Afrin'e göç etmiştir.

HTŞ çatışmalarının, Halep'in doğusundaki Dêr Hafir yakınlarında bulunan askerî mevzilere SDG'nin drone saldırısı düzenlediğini iddia ederek başladığını duyurmuş, hemen ardından "SDG, 10 Mart 2025'te imzalanan entegrasyon anlaşmasına uymuyor ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü tehdit ediyor." açıklaması yapılmış ve Halep'teki Kürt mahalleleri "askerî bölge" ilan edilerek buraların tamamen merkezî yönetime devredilmesi istenmiştir. Bu istem üzerine SDG ile HTŞ arasında uzlaşmaz zeminine fırsat verilmeksizin saldırılar başladı. SDG ve yerel meclisler, HTŞ'yi sivil yerleşim alanlarını rastgele topçu ateşi ve ağır silahlarla vurmakla suçladı. İlham Ahmed tarafından, "Kürtlere karşı bir imha savaşı" olarak nitelendirilen bu saldırıda 300 kişilik asayiş gücüne karşı on binlerle ifade edilen bir askerî gücün yer aldığı tahmin edilmektedir.

Türkiye, altı gün süren çatışmalarda açıkça HTŞ'yi desteklemiştir. Halep'in önemli bir ekonomik merkez olması, Türk egemen sınıflarının bölgesel politikalarının "istikrarı" için önem taşımaktadır. Bu nedenle "toprak bütünlüğü" konseptine uygun şekilde mevzilenmiş, SDG'nin etkisini sadece Fırat'ın doğusuyla sınırlama ve batı yakasında silahsızlandırma stratejisine bağlı hareket etmiştir. Türkiye bunu yaparken yine SDG'nin İsrail ile iş birliği yaptığını öne sürerek "yabancı destekli" oluşuma karşı saldırıyı meşrulaştırıcı gerekçeler yaratmaya çalışmıştır. Ancak bu iddiaların Türkiye'nin ve HTŞ'nin İsrail ile ilişkileri düşünüldüğünde kitlelerde ciddi bir karşılığı olduğu söylenemez.

Çatışmaların ilk günlerinde taraflara "itidalli olma" çağrısında bulunan ABD ise doğrudan müdahale etmemiştir. Zira ABD'nin odak noktası Fırat'ın doğusundaki petrol bölgeleridir. Dolayısıyla SDG'nin Halep'ten tasfiyesi, ABD'nin esas gündemini oluşturmamaktadır; dahası, SDG'nin tümüyle Fırat'ın doğusuna çekilmesi ABD için avantajlı bir duruma yol açmaktadır. Halep'i tümüyle kontrolüne alması, HTŞ'ye devlet olarak meşruluk kazandıracak ve ABD-İngiltere projesi tamamlanacaktır. ABD, "toprak bütünlüğü" vurgusuyla 10 Mart Anlaşmasının uygulanması için geç olmadığına dikkat çekerek "HTŞ'nin zaferi"ni tanımış oldu. Bu, HTŞ'nin görece "istikrar"lı ama yavan, güvenilmez, zayıf ve kurumsallaşmada kabiliyetsiz niteliğini hesaba katarak yeniden değerlendirildiğinin göstergesidir.

DİRENİŞİN ÖZNESİ KADINLARIN ÜZERİNDEKİ ERKEK TAHAKKÜMÜ

"Gerektiğinde ölümü göze alamayanlar özgür yaşama nefes alamazlar" (Deniz Çiya)

Suriye'de Halep'te yer alan Şeyh Maksud ve Eşrefiye mahallelerine yönelik HTŞ çetelerinin saldırıları esnasında birçok savaşçı hayatını kaybetti, bedenlerine işkence yapıldı. Şeyh Maksud ve Eşrefiye mahallelerindeki asayiş üyeleri çetelere karşı fedakârca savaştı, mahallelerini savundu. Bu esnada bir kadın savaşçının (Deniz Çiya) bedeni bir binanın üçüncü katından çeteler tarafından aşağılayıcı sloganlar eşliğinde atıldı. Kadın savaşçılara ve onların bedenlerine yönelik bu aşağılık saldırı, erkek egemen sistem ve IŞİD artığı paramiliter çetelerin kadına bakış açılarının en somut örneğidir. Kadın bedeni, erkek egemen düzen için ya kontrol edilmesi ya cezalandırılması ya da teşhir edilmesi gereken bir "alan" olarak görülmektedir. Özellikle silahlı mücadele içinde yer alan kadınlar, bu düzen açısından iki kat tehditler: Hem egemen olanların siyasal tahakkümüne hem de erkek egemenliğinin toplumsal normlarına meydan okurlar. Tabka'da IŞİD'e karşı önderleşen bir YPJ savaşçısının heykelinin barbarlar tarafından yıkılması, kadın düşmanlığının somut bir göstergesiydi. Bir kadının savaşa önderlik etmesi erkek egemen zihniyet için tahammül edilemezdir. Dolayısıyla heykele bile tahammülü olmayan bu zihniyetin savaş arenasında kadın bedenini teşhir etmesi, yüksekten aşağıya atması tesadüf değildir; erkek egemen anlayışın bir tezahürüdür.

Kadınların özneleşmesi ve önderleşmesi düzenin temellerini oluşturan erkek egemen anlayış için her zaman bir tehdit olarak görülmüştür. Zira erkek egemenlik kadının ev içine hapsedilmesini, edilgen konumda olmasını, özne değil mağdur olmasını bekler. Buna karşı çıkan kadın ise cezalandırılır, toplumdan dışlanır. Savaş arenasında ise kadının erkeğe yardımcı olan, onu besleyen, savaşa hazırlayan bir konumda olması istenir. Bunu reddedip ulusal-sınıfsal kurtuluş savaşına katılan kadınlar tüm bu tahakkümcü anlayışa karşı savaş açar. Karşısında ise erkek egemen devlet şiddetini bulur. Kadın

hem devlete hem de erkeğe karşı savaşır. Buna tahammülü olmayan erkek anlayış kadın bedenini kendisi için bir "ganimet" olarak görür ve kadın bedenine yönelik saldırganlığı kendisinde hak görür.

YJA-STAR gerillası Ekin Wan'ın işkenceyle katledilmesi ve bedeninin teşhir edilmesi, Halk Savaşçısı Asmin'e yapılan işkence bu anlayışın somut örnekleridir. Suriye'de yaşananlar da sadece cihatçı anlayış üzerinden değil erkek egemen anlayışın bir sonucu olarak değerlendirilmelidir. Hakeza Ermenistanlı kadın asker Asuh Apetyan'ın Azerbaycan askerlerinin tecavüzüne uğraması erkek egemen anlayışın savaşan kadına bakış açısını göstermektedir. Bu anlayışta kadın bedeni denetlenmesi, disipline edilmesi; bunlar gerçekleşmediğinde ise ağır biçimde cezalandırılması gereken bir "mülk" olarak görülür. Kadın bedeni yönelik saldırgan hoyratlık savaş koşullarının bir sonucu olmaktan çok tüm toplumsal koşulların ürettiği ve süreklileşmiş bir öğretinin sonucudur. Buna göre kadın bedeni ne kadına aittir ne de dokunulmazdır, o erkeğin yetişmesine, kendini gerçekleştirmesine hizmet edecek bir tür mülk olarak tanımlanır. Savaş koşullarında bu mülkiyet anlayışı daha da pervasızlaşır ve kadın bedeni doğrudan bir savaş ganimetine indirgenir.

Erkek egemen zihniyet açısından silahlı kadın, "doğal düzenin" ihlalidir. Çünkü bu kadın yalnızca karşısındaki düşmana değil; erkeğin kurucu iktidarına, onun savaş tekeline ve şiddet ayrıcalığına da meydan okur. Bu nedenle savaşan kadın, düşmandan önce "erkekliğin" hedefidir. Kadın bedenine yönelen teşhir, tecavüz ve işkence; askerî bir amaçtan çok, erkek egemen otoritenin yeniden tesis edilmesine hizmet eder. Mesaj açıktır: Silahlanan, önderleşen, itaat etmeyen kadın cezalandırılacaktır.

Bu zihniyet, devlet biçimleri ve ideolojik kılıflar değişse de özünde aynıdır. Cihatçı çetelerde, faşist ordularda, düzenli devlet güçlerinde ya da paramiliter yapılarda kadınlara yönelen şiddet ortak bir ideolojik kaynaktan beslenir. Kadın bedenine yönelik saldırı, egemen sınıfların kriz anlarında başvurduğu en

ilkel ama en sistematik yöntemlerden biridir. Çünkü kadın bedenine uygulanan şiddet ve bu yönde üretilen kadına yönelik düşmanlık kültürü yalnızca bireysel değil, toplu bir sindirme aracıdır.

Bu nedenle erkek egemen düzenin kadın savaşçılara yönelttiği şiddet, yalnızca bugünün savaşlarına ait değildir; tarihseldir, sistematiktir ve bilinçlidir. Erkek egemenlik, kendi iktidarının sarsıldığını hissettiği her momentte kadın bedenine yönelir. Çünkü kadınların direnişi, sadece cephede kazanılan mevzilerle sınırlı değildir; bu direniş, erkekliğin "doğal", "kaçınılmaz" ve "üstün" olduğu yalanını da paramparça eder. İşte bu yüzden savaşan kadın, erkek egemen sistem açısından yok edilmesi gereken ideolojik bir tehdit haline gelir.

Kadınların, ölümü göze alarak mücadele etmesi, erkek egemen düzenin en büyük korkusudur. Çünkü bu tutum, zor yoluyla kurulan tüm tahakküm ilişkilerini anlamsızlaştırır. Kadın savaşçının bedeni üzerinde iktidar kuramayan erkek egemen sistem, bu kez teşhir, işkence ve katliamla kendi otoritesini yeniden üretmeye çalışır. Ancak bu çaba her defasında boşa düşmektedir.

Bugün Deniz Çiya'nın bedenine yönelen saldırı da geçmişte Ekin Wan'a, Asmin'e yönelen saldırılarla aynı tarihsel çizgide durmaktadır. Erkek egemenlik her seferinde kadın bedenini yok ederek direnişi bastıracağını sanmış; her seferinde kadınların iradesiyle karşılaşmıştır. Kadınlar için özgürlük, onurlu ve eşit yaşamı kurmaktır; erkek egemenliğin dayattığı teslimiyete karşı gerekirse en ağır bedelleri göze almaktır.

Erkek egemen düzen savaşçı kadınları

katlederek, bedenlerini teşhir ederek, cinsel işkencede bulunarak teslim alabileceğini düşünmektedir. Oysa tarih, kadınların direnişle özgürleştiğini defalarca göstermiştir. Kadınların örgütlü mücadelesi karşısında ne devlet şiddeti ne cihatçı barbarlık ne de erkek egemen ideoloji kalıcı olabilmiştir. Deniz Çiya'nın son sözleri bize kadınların teslimiyete karşı bayrak açtığını, teslim olmaksızın ölümü yeğlediğini göstermiştir: "Bize teslimiyet çağrılarını yapıyor; ancak nasıl ki Zarife ve Besê Dêrsim dağlarında kendilerini feda ettiyse, Rindêxanlar Malabadi Köprüsü'nde yaşamlarını sonlandırıp bir yaşam yarattıysa, biz de asla direnişten geri adım atmayacağız."

Onun bu sözünü tekrarlayarak kavga bilincimizi keskinleştiriyoruz. Burada sadece Suriye'de yaşanan ve cihatçı (ama iş birlikçi faşist) gericiliğin bir eyleminden söz etmiyoruz. Tüm dünyada varlığını sürdüren erkek egemen bir kültürden söz ediyoruz. Bu yüzden kadının kurtuluşunu tüm dünyada gerçekleştirebilecek bir anlayışla Deniz Çiya'ların bedenini gururla uğurluyoruz yıldızlara, ölümsüzlüğe...

İRAN HALKININ İSYANI ÇALINMAK İSTENİYOR

Halk isyanının ateşi İran sokaklarında bir kez daha yükseliyor. 2009'dan bu yana sayısız ayaklanmaya ve protestoya sahne olan sokaklarda, 28 Aralık'tan beri süren eylemler yeni bir döneme işaret ediyor. Nüfusu 86 milyonu aşan İran'da yoksulluk krizi derinleşmiş, işsizlik oranları son yıllardaki en yüksek seviyelere ulaşmış durumda. Bunun yanında ülkede ciddi bir kuraklık ve enerji krizi sürüyor. Kadınlar, LGBTİ+lar, ezilen uluslara ve inançlara mensup topluluklar ağır baskılar altında yaşıyor. Tüm bu bağlam içerisinde ABD yaptırımları ve emperyalist kuşatma, hayatı her geçen gün daha da boğuyor. Halkın isyan etmek için gerekçesi çok.

Aynı zamanda İran halkı Batı emperyalizminin doğrudan askerî saldırılarıyla yüz yüze geliyor. 2025 Haziran'ında ülke, kısa sürede bir savaş atmosferine sürüklenmişti. Rejim "beka" söylemiyle ayakta kalmaya çalışırken, ABD ve İsrail'in saldırılarının faturası işçilere ve emekçilere kesiliyor; ücretler eriyor, işsizlik büyüyor, yaşam her gün biraz daha pahalı ve güvencesiz hale geliyor. Bu koşullarda sokakta yükselen öfke yalnızca siyasal baskılara değil, hayatın bizzat kendisinin çökertilmesine yöneliyor. İran sokaklarında bugün yankılanan ses, yıllardır biriken sınıfsal basınç, yoksullaşma ve baskının içinden taşıyor.

2018 VE 2019 İSYANLARI

28 Aralık Pazar günü başlayan protestolara değinmeden önce, yakın tarihte yaşanan protesto hareketlerine bakmanın bugünü anlamak açısından aydınlatıcı olacağına inanıyoruz.

Son yıllarda gerçekleşen protesto ha-

reketleri, kent yoksullarından işçilere; esnaf ve tüccarlardan öğrencilere kadar uzanan geniş bir toplumsal kesimi kapsadı. Bu eğilimin belirgin biçimde görünür hale geldiği dönüm noktalarından biri, bugün hâlâ sürmekte olan protesto dalgasının da başlangıcı sayılabilecek Ocak 2018'dir.

Yoksul halkın kentlerde sokağa çıktığı, isyanın 90'dan fazla şehirde büyüdüğü bu hareket mahallelerde ve küçük şehirlerde kendiliğinden doğmuştu. Kendiliğinden doğan ve gelişen bu eylemlerin on gün içinde ağır bir katliamla bastırılmasının ardından, Kasım 2019'da benzin fiyatlarına gelen zamla başlayan yeni dalga, 2018 eylemlerine kıyasla daha geniş bir halk kesimini kapsadı. İşçilerin, emekçilerin ve kent orta burjuvazisinin katılımıyla ilerleyen bu süreçte, bugün sıkça karşılaştığımız uzun süreli internet kesintisi pratiği de yoğun biçimde uygulandı. Halk isyanı, birkaç gün içinde, daha önce görülmemiş bir şiddetle; on binlerce insanın tutuklanması ve bin beş yüz kişinin katledilmesiyle bastırıldı.

"Kanlı Kasım" olarak da anılan 2019 eylemleri, fiili meşru mücadelenin en yoğun biçimde uygulandığı bir dönemdi. Halk, Tahran'ın yoksul semtlerindeki bankaları ve karakolları ateşe verdi; işçiler greve çıktı, üniversiteliler sokağa aktı. Ekonomik baskılarla başlayan 2018 eylemlerinin

artık bir kurtuluş ve özgürlük çağrısına dönüştüğü bir eylemlilik ortaya çıktı.

KADINLARIN ÖNCÜLÜĞÜNDE BİR KEZ DAHA

2018 ve 2019'da kanla bastırılan halk isyanları, rejimi krizi çözmeye yöneltmedi; aksine, rejimin krizden beslenen niteliği, onu yalnızca zor yoluyla geçici duraklamalar üretmeye mahkûm etti.

Bu tıkanmanın ardından, 2022'de Mahsa Amini'nin ahlak polisi tarafından katledilmesiyle patlayan isyan, kadınların öncülüğünde yeni bir siyasal aşamanın doğuşuna işaret etti. 2018'de kent yoksullarının, 2019'da ekonomik taleplerle geniş halk kesimlerinin yürüdüğü sokaklarda bu kez kadınlar bedenleri, hayatları ve özgürlükleri için başkaldırdı. Tahran'da ve başta Kürt ulusunun bulunduğu bölgelerde gerçekleşen eylemlerde kadınlar "Jin, Jîyan, Azadî" sloganlarıyla, yaktıkları başörtüleriyle meydan okudular. Başta Mahabat olmak üzere İran Kürdistanı'nda isyanın büyüdüğü tüm alanlarda üç aya yakın süren halk hareketi katliamlarla bastırıldı.

ESNAF EYLEMİNDEN TOPLUMSAL HAREKETLENMEYE

2018'den bugüne geldiğimizde, ülke çapında geniş kitlelerin katılımıyla gerçekleşen her eylem dalgasında protestoların sınıfsal nitelikleri ve

siyasal ufukları arasında farklar olduğunu görüyoruz. Bugün sürmekte olan eylemlerin kıvılcımı, 28 Aralık 2025 pazar günü Tahran Kapalıçarşı'daki iki cep telefonu mağazasının esnafının, cep telefonlarına getirilen vergi artışını protesto etmek amacıyla dükkânlarını kapatmasıyla ateşlendi. Ertesi gün esnaf, yalnızca kepenk kapatmakla kalmadı; Cumhuriyet Caddesi'ne çıkarak durumu açık biçimde protesto etti. Ardından eylemlere Firdevsi Caddesi'ndeki döviz büroları ile Tahran Büyük Çarşı'daki altın ve gümüş esnafı da katıldı. Bu eylemlerin tek ve ortak bir talebi vardı: döviz kurunun sabitlenmesi.

Esnaf açısından sürmekte olan kur korumalı döviz sistemi, kısa süre önce İran Cumhurbaşkanı Pezeşkiyan tarafından kaldırılmıştı. Bu süreçte riyal, ABD doları karşısında son altı ay içinde yüzde 47,8 oranında değer kaybetti. Protestolar pazartesi ve salı günlerinde İsfahan, Meşhed, Kerec, Hemedan, Keşm, Kiş, Mallard, Mamasani ve Kirman gibi kentlere yayılarak, daha geniş kitlelerin katılımıyla sürdü.

Binlerce işçinin katıldığı grevlere karşı tek bir yanıt üretmeyen devlet, ticarî çıkarların korunması amacıyla bazariler (büyük çarşı esnafı ve ticaret burjuvazisi) tarafından başlatılan piyasa protestolarının ardından, Merkez Bankası Başkanı Muhammed Rıza Farzin'i aynı gün istifaya zorladı ve yerine eski ekonomi ve maliye bakanını atadı.

İran devletinin attığı bu adımı kavramak için bazarilerin kim olduğuna bakmakta fayda var.

Bazariler, İran'ın şehir pazarlarında ticaret yapan ve ülkenin ekonomik-siyasal tarihinde merkezî bir rol oynamış orta ölçekli millî burjuvazi olarak tarif edilebilir. Halkın nabzının Tahran Büyük Çarşısı'nda attığı söylenir. Geçmişteki siyasal güçleri zayıflamış olsa da toplum içinde hâlâ ciddi bir ağırlık taşırlar. Bazariler içinde zanaatkârlar, çıraklar ve yükçüler gibi emekçiler bulunsa da üretim araçlarının mülkiyeti ve dinî yapılarla kurdukları ilişkiler bakımından sınırlı sermayeye dayanan, devletle çelişkili bir ittifak içinde bulunan bir sınıf karakterine sahiptirler.

Nitelikli yatırımcıların gelmediği, yaptırımlara takılmadan ithalat ve ihracat yapabilmek için sermayesini yurt dışında tutan İranlı şirketlerin durumu; 2010'dan bu yana ağırlaşan

ABD yaptırımları, tahsil edilemeyen petrol gelirleri ve savaş teknolojisi için ayrılmak zorunda kalınan bütçenin kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, bazarilerin İran ekonomisi içindeki konumu ve önemi daha net biçimde kavranabilir. İran dışındaki kuşatma artarken, içerideki kırıl-ganlık da aynı ölçüde derinleşiyor.

Son karara kadar ülkede uygulanan iki farklı döviz kuru sistemi, belirli sektörlerle ucuz kur sağlayarak sermayenin belli kesimlerde yoğunlaşmasına yol açtı. Bu durum halkın ve küçük esnafın daha ağır bir ekonomik yük altında ezilmesine neden oldu. Eylemler ilerleyen günlerde siyasal bir içerik kazansa da protestonun temel karakteri, egemenlerin rantçı ve yozlaşmış ekonomi politikalarına karşı bir başkaldırıydı.

YUMUŞATMA, ARDINDAN BASTIRMA

Devlet, eylemlerin ilk günlerinde protestocuların haklı olduğunu ve bu durumun sorumluluğunun kendisine ait bulunduğunu kabul eden açıklamalarla hızlı bir yanıt verdi. Elbette bu tutumun amacı eylemleri sönmüştür. Ancak hareket, çarşının dar çıkarlarını aşarak kartopu gibi büyüdü ve son on yılda sokağa çıkan kitlelerle yeniden birleşti. Pezeşkiyan, 30 Aralık'ta esnafı bir araya gelerek talepleri dinledi; ertesi gün, 31 Aralık'ta ise, havanın soğuk olduğu gerekçesiyle 31 ostanda (vilayette) sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Kadınlar, öğrenciler, işçiler ve emekçiler bir kez daha sokakları doldurdu. Kadınlar bedenleri üzerindeki erkek egemen tahakküme ve cinsel baskıya; öğrenciler geleceksizliğe, siyasal boğulmaya ve rejimin ideolojik kuşatmasına; işçiler ve emekçiler yoksulluğa, güvencesizliğe ve sömürüye karşı alanlara çıktı.

Bu noktada, son hareketin geçmiş yıllardaki protestolardan farklı bir toplumsal bileşime işaret ettiği görülüyor. Önceki dönemlerde kitlesel eylemlerin simgesi haline gelen Tahran sokakları ve Tahran'ın yoksul semtleri, bu kez daha sınırlı bir katılımıla sürece dahil oldu. Otuz bir vilayetin 187 şehrine yayılan eylemlerde süreklilik büyük kentlerde değil; özellikle Kürdistan, Huzistan, Loristan, Çaharmahal ve Bahtiyari başta olmak üzere batıdaki, Kürtlerin, Lorların ve Bahtiyarilerin yoğunlukla yaşadığı vilayetlerde sağlandı. Karakolların ele geçirilmesi

yoluyla taşra ve kırsal bölgelerde güç alanları yaratma girişimleri yoğunlaştı. İlam vilayetine bağlı Abdanan kentinde bir polis karakolu ve ordu deposu halkın kontrolüne geçti. Karakolda bulunan polislerin eylemcilere müdahale etmediği, bazı polislerin halkla iş birliği yaptığı ve karakolu halka teslim ettikten sonra bölgeden çekildiği öğrenildi. Melekşah kentinde de, tüm rejim güçlerinin halk tarafından kentten çıkarıldığı ve Melekşah'ın halkın kontrolüne geçtiği bildirildi.

8 Ocak'tan bu yana katliamlarla bastırılmaya çalışılan protestolarda en az 2 bin 615 kişi yaşamını yitirdi, 18 bin 470 kişi tutuklandı. Her eylemde sloganlar daha da keskinleşiyor. Rejimin meşruiyeti her dalga da biraz daha tartışılmalı hale geliyor.

İSYANI MANİPÜLE ETME ÇABASI

Bu süreçte ABD ve İsrail, İran halkının haklı isyanından kendi çıkarları doğrultusunda yararlanmaya dönük bir siyaset izledi. Bölgeyi yeniden dizayn etme planlarına bir halk isyanını, onu manipüle etmeye çalışarak dahil etmeyi hedeflediler. Trump, daha fazla yaptırım ve müdahale baskısı yoluyla, on iki günlük savaşla ulaşmadığı sonucu bu kez içeriden baskı oluşturarak elde etmeyi amaçlıyor.

Eylemlerin başlangıcından bu yana sık sık açıklamalar yapan Trump, bazı eylemcilerin idam edilebileceği yönündeki iddialara ilişkin olarak, böyle bir adımın atılması halinde ABD'nin çok sert önlemler alacağını söyledi. MOSSAD ise, sanal medyada yaptığı Farsça paylaşımlarla İran halkını sokağa ve ayaklanmaya çağırdı. ABD Dışişleri Bakanlığı da göstericileri "cesaretleri" için tebrik ederek, protestoların sürmesi gerektiğine işaret eden bir açıklama yayımladı.

Tüm bu müdahaleler, ABD ve İsrail'in bölgeyi yeniden dizayn etme planlarını açığa vururken, rejim açısından da halkın isyanına dair yeni bir anlatı üretmekte işlevsel bir araç haline geliyor. Rejim, eylemcileri bir yandan "öfkeli ve haklı esnaf", diğer yandan ise "yurt dışından destek alarak silahlendirilen teröristler" olarak ikiye ayıran bir çerçeve sunuyor. Medyaya yönelik ağır kısıtlamalar, yaygın dezenformasyon, internet yasakları ve yoğun propaganda sayesinde halkın taleplerinin dünyaya ulaşması sistematik biçimde engelleniyor.

Bu doğrultuda eylemler, ABD ve İsrail desteğiyle başlatıldığı ve sürdürüldüğü iddia edilen "Şah yanlısı" hareketler olarak etiketleniyor. Suudi ve İsrail sermayesiyle faaliyet yürüten medya organları, protestoları Pehlevi yanlısı gibi sunarak halkın taleplerini görünmez kılıyor. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri, eylem görüntülerine yapay zekâ aracılığıyla Pehlevi yanlısı sloganların sonradan eklenmesiydi. Bu tür manipülasyonlar özellikle Azerbaycan bölgesinin eylemlere katılımını sınırlayıcı bir etki yaratıyor; zira Pehlevi, Fars şovenizmi nedeniyle Azerilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde güçlü bir karşılık bulmuyor.

Pehlevi'nin açık biçimde ABD müdahalesini çağırması, İran devletine de halk isyanını "dış güçlerin oyunu" olarak damgalama gerekçesi sunuyor. Rejim, bu çağırışı kullanarak meşru halk öfkesini bastırmaya yönelirken, böylece İran halkının isyanını bir kez daha hem rejim hem de emperyalizm tarafından kuşatılıyor.

Egemenlerin, halk isyanlarını bastırmak için her türlü yonteme başvurduğunu biliyoruz. Halkın meşru taleplerle sokakları doldurmasından duyulan rahatsızlık, "emperyalizmin oyunu", "din düşmanları" gibi söylemlerle toplumsal kesimleri bölmeye yönelik bir hatta dönüşüyor. Gezi İsyanından aşına olduğumuz "camide içki içtiler" yalanı, bugün İran'da "camileri yaktılar" iddiası biçimini alıyor. Eylem görüntülerinin yayılmasını engellemek için günlerce tüm iletişimi kesenler, aynı zamanda halkı sindirmek amacıyla işkence edilmiş eylemci cenazelerinin yan yana dizildiği görüntüleri dolaşıma sokuyor. İran'dan Hindistan'a, İsrail'den Türkiye'ye bu yöntemlerin halklar için ne anlama geldiğini çok iyi biliyoruz.

Elbette emperyalizmin dahil olmadığı bir alan bulmak zordur. Ancak bu isyanda öne çıkan en temel gerçek, tüm engellere rağmen halkın öfkesinin inatla sokaklara taşmasıdır. Bugün önderlikten yoksun ve örgütsüz biçimde açığa çıkan bu öfkenin, faşist düzeni yıkabilecek bir güce dönüşmesi gereklidir. Ne ABD müdahalesini çağırarak Pehlevi ne de halk düşmanı İran devleti kurtuluşun adresidir. Kurtuluş halkın kendi ellerindedir ve İran halkının dilinde bu gerçek, "Ne Pehlevi Ne Rehber" sloganında cisimleşmiştir.

Çağımızda Ulusal Egemenlik

Libya, Ukrayna, Suriye ve Venezuela... Son yıllarda emperyalistlerin doğrudan müdahale ederek önemli sonuçlar elde ettikleri dört büyük ülke. Bu doğrudan müdahalelerden önce de emperyalizmin müdahalelerine konu olan ülkeler ve süreçler vardı. Kuzey Afrika ve bazı Orta Doğu ülkelerine yönelik dolaylı müdahaleler de yakın dönemde gerçekleşti. Condoleezza Rice'in dışişleri bakanı olduğu dönemde, Orta Doğu'daki 22 ülkede rejim ve sınır değişikliklerinin yaşanacağına dair yaptığı açıklamaların ardından başlayan ve gelişen Arap Baharı da bir emperyalist müdahale olarak değerlendirilmiştir.

Bu iddianın belirli bir gerçeklik payı olsa da Arap Baharı olarak adlandırılan sürecin aynı zamanda bir halk tepkisi, ortak özellikler taşıyan kitlesel bir ayaklanma olduğu şüphesizdir. Tıpkı Gezi İsyanının içerdiği benzer özelliklerde olduğu gibi. Gezi İsyanında egemen sınıflar arasındaki çatışmaların da rol oynadığını inkâr edemeyiz. Ne var ki bu durum, isyanın kitlelerin inisiyatifine, eğilimlerine ve ihtiyaçlarına dayandığı gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Örgütlü bir hareket niteliği kazanmayan Gezi İsyanı, egemen sınıfların öngördüğü iktidar biçiminin yerleşmesinde bir manivela olarak kullanılabilmiştir. Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde gerçekleşen Arap Baharı için de benzer bir yorum yapılmıştır. Bu ülkelerdeki halklar, isteklerine ve çıkarlarına uygun olduğu için bu harekete katıldılar; ancak bu örgütsüz halk hareketleri, yani kendiliğinden hareketler bir süre sonra örgütlü ve hazırlıklı egemen sınıfların yön verdiği, biçimlendirdiği ve sonuçlandırdığı süreçlerle son buldular. Bu emperyalizmin sahip olduğu özelliklerin bir sonucudur. Komünistler onun bir "kâğıttan kaplan olduğunu" vurgularken iki özelliğine dikkat çekerler. Bunlardan biri onun bir kaplan görüntüsünde olduğu, bir kaplan gibi hareket ettiğidir ve bu nedenle o dünyadaki tüm gelişmelerin, hareketlerin dolaylı ya da dolaysız muhatabıdır. Bunun getirdiği büyük bir zaaf söz konusu olur ki bu da onun "kâğıttan olduğu" gerçeğini gösterir: dünya halklarını sömürerek kaplan görünümü kazanmış bir canavarın dünya halkları karşısındaki çaresizliği...

EMPERYALİZMİN "PERVASIZLAŞAN" SALDIRGANLIĞI

Gerçekleşen son müdahaleler özellikle bu bakımdan dikkate değerdir. Bir tür "deli" olduğu ileri sürülen ve gerçekten de söylemleri ve hareketleri ile bilindik "başkanlar"dan farklı olan Trump dönemindeki bu müdahaleler emperyalizmin bu süreçteki hareketlerine özel olarak ilgi duymamız gerektiğini gösterir.

Uzunca bir süredir emperyalizmin derin bunalım içinde olduğundan, ABD hegemonyasındaki gerilemeden, Çin ve Rusya gibi hegemonya mücadelesinde daha fazla görünür hale gelen emperyalist devletlerden söz ediyorduk. Ukrayna, Suriye ve Venezuela'da halkların özgürlük mücadelelerine tanık olmakla birlikte emperyalistlerin de çatışmalarına sahne olunuyor. Bu çatışmaların temelinde finansal sermayenin aşırı büyümesi ve bu büyümenin yarattığı siyasî kutuplaşma bulunmaktadır. ABD bu kutuplaşmayı özel olarak dayatmakta ve geliştirmektedir. "Deli Trump"ın, başkanlığa getirildikten bu yana attığı tüm adımlar bu özelliği yansıtıyor. Çin'in gelişen sermayesine ve üretim gücüne karşı açtığı "vergi savaşı", Avrupa'yı kendi yanına çekmek için yaptığı olmadık açıklamalar, "barış timsali" görünüp hemen her yerde savaşı bir seçenek olarak gösterip tehditler savurması, farklı ülke başkanlarını ya da temsilcilerini ulu orta rezil eden açıklamalar da bulunması kişisel bir hesaplaşma ya da paranoyak birinin kontrolsüz davranışları değildir. Bunların hepsini Trump'ın kendine yakışan bir biçimde gerçekleştirmesi, onun bu davranışları çocukluğundan itibaren öğrenmiş ve geliştirmiş olması ya da onun zaten bu davranışlarıyla tanınan biri olması "özel" bir duruma işaret eder kuşkusuz. Fakat bunlar, aynı zamanda ve belirleyici olarak ABD'nin içine girdiği yeni sürecin gerektirdiği davranışlardır. Diyebiliriz ki "Trump'ın kişisel deliliği" ile "ABD'nin devlet düzeyindeki çılgınlığı" birleşmiştir. Bunların hiçbirisi kişiye özgü hareketler değildir; bunlar Trump'ın gerçekleştirdiği ABD emperyalizminin politikalarıdır. Bunların artarak devam edeceğinden emin olabiliriz. Tıpkı II. Emperyalist Paylaşım Savaşından önce

Hitler'de görülen gibi. O dönemde Almanya emperyalizmi bir çukurdan debelenmekteydi. Dünyanın belli başlı tekелci sermaye gruplarının teşvikiyle Adolf Hitler'in deliliklerine maruz kalındı. Yıllar sonra halen, bu büyük dünya savaşı "Hitler'in neden olduğu bir savaş" olarak yorumlanmaktadır. Oysa bu savaş tekелci sermaye gruplarının finansal çöküşünü durdurmak, aşırı üretim krizini sonlandırmak ve

ABD'nin baba ve oğul Bushlarla başlayan, Obama ve Biden'la devam eden süreçlerden bu yana girdiği rota bellidir. Hiçbiri dünya halklarına hizmet etmemiş bu "başkanlar" elbette kendilerinden öncekiler gibi tekелci sermayenin uşaklarıdır. Bu "yeni rotanın" başkanlarında özgün olan "saldırgan politikaların" yeni koşullarıdır. ABD'nin Ulusal Güvenlik Strateji belgesindeki politikalar bu koşulların tarifiyle

ayrıca Sovyet sosyalizminin yayılmasını engellemek amacının kaçınılmaz sonucuydu. Tarihi, büyük insanların büyük kahramanlıkları ya da çılgınlıkları ekseninde anlatanların çok sevdiği bu manipülatif anlatımın hiçbir karşılığı yoktur. Tarihte büyük insanlar da, bunların büyük kahramanlıkları ve çılgınlıkları da vardır; ama bunları da belirleyen toplumsal üretim ve toplumsal ilişkilerdir. Bugün Trump'ın da bu üretimin ve ilişkilerin bir sürümü olduğu gerçeğini anlamak onda somutlaşan emperyalist saldırganlık karşısında doğru bir duruş geliştirmek ve bu saldırganlığı alt etmek için zorunludur.

şekillendirilmiştir. Finansal çöküşün eşliğindeki emperyalist ekonominin sürgit devamı için saldırmak zorunda oldukları için saldırıyorlar. Bugün "ulusal egemenlik" kavramının çeşitli örneklerle yerle bir edilmesinin nedeni emperyalist tekелci sermayenin uluslararası kontrolü çok daha sıkı bir seviyeye taşımak istemesidir. Çin karşısında gerileyen belli bir sermaye grubunun tüm güçleri kullanarak bunu durdurmak istemesidir. Venezuela'da Maduro bu nedenle bir uyuşturucu taciri olarak, kendi ülkesinde "göz altına" alındı ve ABD'de yargılanmaya başlandı. İran'daki rejim karşıtı ilerici halk hareketine sözde destek açıkla-

Sorunu ve Savaş Politikaları

maları, aynı zamanda tehditlerle dile getirilerek emperyalizm ve özelde ABD karşıtı halk bilinci manipüle edilmeye çalışıldı. Suriye’de halkın inisiyatifi yerine iş birlikçi gericilerin hâkimiyetine olanak sunuldu ve bunun için ezilen ulus ve inançlardan halkın azınlık hakları manipüle edilip bugüne değin hiçe sayıldı. Filistin’de haklı direniş büyük bir zorbalıkla, soykırımla ezildi...

ğılacak türden devletler olduğunu iddia etsek de bu yaklaşım bugüne kadar egemenliğini sürdürdü. Öyle ki bu ülkelerden bazılarına, mesela Türkiye’ye “bağımsız bir kapitalist devlet” etiketiyle “bölgesel güç” değerlendirmesi dahi yapıldı. Şimdi bu iddiayı içeren tüm yaklaşımların altı gerçekler tarafından oyulmakta.

Emperyalizm sözde de olsa ulusal

de, Ukrayna’da da, Venezuela’da da rastlanan bu özelliğin istisnası olmayan bir kaide olduğu çıktı.

Bu sürecin oluşmasında Filistin’de yaşananlar adeta bir laboratuvar işlevi gördü. Filistin için birçok şey söylendi ve bunlar söylenmeye devam edecektir. Filistin’in direnişi tarihidir ve o dünya halkları için bir meşaledir. Bir ulusal bayrak olsa da Filistin bayrağı bu nedenle birçok elde gururla dalgalanmaktadır. Filistin’i emperyalizmin doğrudan saldırılarına maruz bırakan temel nedenlerden birinin bu olduğunu görmeliyiz. Halklara Filistin üzerinden bir mesaj verilmiştir: Direnenler katledileceklerdir!

Gazze hakkında Trump’ın açıklamaları ve ardından gerçekleşen soykırım ve dünya üzerine çöken sessizlik, dolayısıyla genel kabul sonrasında yaşananların ve önümüzdeki süreçte yaşanacakların bir provası olarak değerlendirilebilir. Laboratuvar işlevinden söz etmemiz burada yaşananların uluslararası politikada önemsiz olduğuna yorulmamalıdır. Kuşkusuz Filistin’de yaşananlar Orta Doğu’da emperyalist projenin hayata geçirilmesiydi ve bu proje bütün içinde özel bir yere sahiptir. Bütündeki değişimin sinyalleri eskiye dayanmakla birlikte içinde olduğumuz bu süreçte enikonu başlamış durumda. Gazze’de yaşananlar bu değişim sürecinin ilkidir. Burada başlayan ve ardından Lübnan’a sıçrayan Siyonist pervasızlığın temel özelliklerini, ABD’nin başında olduğu emperyalist kutup dünya geneline yaymaktadır.

BİR LABORATUVAR: FİLİSTİN

Filistin’de bir büyük direniş imha edilmek isteniyor. Filistinlilerin haklı bağımsızlık mücadelesi soykırıma varan bir saldırganlıkla engellenmektedir. Bunun için “uluslararası tekelci güçlerin” tam desteğine sahip Siyonizm kural tanımayan bir savaş yürüttü. Buna karşı çok güçlü ve tarihî olan bir direniş gerçekleşmektedir. Gazze tüm Batılı emperyalistlerin açık ve kapalı desteği altında bir soykırıma tabi tutulurken emperyalizmin “başı” olan Trump tarafından bir ticaret merkezi olacağı ilan edildi. Filistin hakkında böylesine iğrenç bir iddianın

bir uluslararası karar niteliğinde, bir “deli başkan” tarafından ilan edilmesi eşine ender rastlanan bir gelişmeydi. Şaşkınlıkla ve utançla karşılanırsa da bu karar karşısında hemen hiçbir şey yapılmadı. Deli saçması görünümü altında bu karar İsrail’in “proaktif savunma hakkı” bahanesiyle hayata geçirilmektedir.

İsrail’in askerî operasyonları bugüne kadar engellenmedi, aksine desteklendi ve bu operasyonlar Lübnan’da ve devamında Suriye’de devam etti. İran’da ve Lübnan’da gerçekleştirilen suikastlar, bu suikastlarda kullanılan aparatların nitelikleri İsrail’e verilen inisiyatifin bir emperyalist karara dayandığının açık göstergeleridir. Bunlar Filistin direnişinin imhasını amaçlayan saldırılardı. Gene Türk devletine, Suriye’de oynanan emperyalist oyunda verilen rolün de derinliğinde aynı amaç vardır. Türk devleti Kürt ulusal kazanımlarının engellenmesi için Filistin direnişinin parçalanmasına ve imhasına giden yolu temizlemekte tereddüt göstermedi. Bir ülkenin sınırları açıkça başka bir ülke tarafından ihlal edilmekte, iç kargaşa denerek dışarıdan sızdırılan ve “ordulaştırılan” gerici çeteler açıkça desteklenmektedir.

Bugün Suriye, ondan önce de Lübnan’da ve Gazze’de yaşananlar ulusal egemenliğin uluslararası düzeyde yerle bir edildiğini göstermektedir. Bir yerde devletin savaş ve barış kararlarının tek sahibi olduğu ve bu devlete bağlı tek bir silahlı gücün olabileceği ileri sürülürken emperyalistlerin bunları ihlal eden tüm müdahaleleri onaylandı, desteklendi ve bizzat emperyalizmin uşakları tarafından uygulandı. Her birinde bu devletler ilgili devletin ulusal egemenliğini açıkça ihlal etti, dışarıdan sokulan “ordularla” bu devletler ya ele geçirildi ya da biat etmeye zorlandılar. Buralarda emperyalist saldırganlığın devletlerin ulusal bağımsızlığını açıkça çiğneyen yeni özel stratejisi hayata geçirilmiştir.

Şimdi sorumuz şudur: Süregelen bu pervasızlıkları, ulusal egemenliklerin açıkça çiğnenmesini, soykırıma varılan savaşları; kısa süreli, yakın veya uzak bir gelecekte bozulacağı apaçık geçici ateşkesler ya da egemenlere

ULUS DEVLETLERİN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ

Bu ülkelerdeki hareketlilik ve gelişmeler birbirinden birçok bakımdan farklıdır. Çoğu ulusal egemenlikleri kabul edilmiş, “bağımsız devletler” kategorisindeki bu ülkelerde yaşanan tüm sorunlardaki muhataplar hiç tartışılmadan “kendi devletleri” olarak görülür. Evet bu, birçokları için düne kadar tartışılmazdı. Biz “kendi devleti” kavramının sonuç olarak doğru olmadığını, bu ve benzeri ülkelerdeki devletlerin emperyalizme hizmet eden, ancak onun desteği ile ayakta durabilen, aksi halde kendi halkları tarafından kısa sürede da-

bağımsızlıktan ileri gelen yetkileri ya da hakları bugün açıkça yok saymakta, bir devleti kendi sınırları içinde açıkça hükümsüz bırakmaktadır. Muhatabın neredeyse dolaysızca kendileri olduğunu ilan etmektedir. Trump gibi bir “deli” ile gerçekleştirdiği bu tutumuyla ABD içine girmiş olduğumuz “yeni aşamay”ı duyurmaktadır. Bundan sonra da benzerlerine adım adım artarak daha sık rastlayacağımız bu tutum bize emperyalizmin yönetme krizinin arttığını göstermektedir. Başından beri bağımlı olan devletlerin hemen hiçbir uluslararası konuda emperyalizme rağmen hareket edemedikleri, Suriye’nin parçalanması sürecinde

hizmet eden barışlarla durdurma veya dindirme anlayışıyla mı hareket edeceğiz yoksa gerçeklere bağlı kalan bir mücadele hattı mı öreceğiz?

ULUSAL EGEMENLİK VE NATO GERÇEĞİ

Bu sorunun açılması için ulusal egemenlik kavramına yüklenen anlamı tartışmak gerekiyor. Ülkemizde bu yılın temmuz ayında gerçekleşecek NATO toplantısı öncesinde bu tartışma elbette pratik bir öneme de sahiptir. NATO, ulusal egemenliği emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda çiğnemenin bir aparatı iken bu sorunu tartışıyor olmak anlamlı kabul edilmelidir.

Ulusal egemenlik kavramı ulusal burjuvazinin kendi ulusu üzerindeki kontrolünü temsil eden bir kavramdı ve feodal düzenin sonunu ilan etmişti. Ulus devletler bu egemenliğin gerçekleştirmiş yönetim biçimlerini ifade etmişti. Avrupa ülkelerinde gerçekleşen bu süreç ulusal bağımsızlık arayışındaki tüm ulusların takip edecekleri bir süreçti. Nitekim öyle de oldu. Ezilen ve kapitalistleşme sürecinde geride kalan tüm uluslar Avrupa'daki "uygar ulusların" katettikleri yolu kısa sürece anlayıp izlediler. Dünyanın hemen her bölgesinde milliyetçilik hızla gelişti. Bunun emperyalizm koşullarında anti emperyalist bir nitelik kazanması kaçınılmazdı. Çünkü emperyalizm kapitalizmin tüm dünyaya belli kapitalist merkezlerden, sermaye birikiminin sınırları aştığı koşullarda yayılması anlamına geliyordu. Bu bakımdan geride kalmış ülkelerde ulusal egemenlik sadece feodal güçlerle mücadele olmaktan çıkıyor aynı zamanda emperyalizme karşı mücadele olarak şekilleniyordu.

Ulusal egemenliğin burjuvazi elinde bu şekilde biçim değiştirmesi sınıf mücadeleleri tarihinin yeni bir aşamasına işaret eder. Bu yeni aşama ulusal burjuvazinin "kendi egemenliğini yaratmak" gücünden uzaklaşması, iş birliğine zorlanması ve egemenliği yabancı güçlerle paylaşmaya zorlanması aşamasıdır. Kapitalist gelişmenin olağanüstü şartlara kavuşmasıyla tüm dünyada ulusal burjuvazinin "kendi kapitalizmini yaratma" olanağı kalktı ve komprador karakter bu ülkelerde belirleyici hale geldi. Zaman içinde bürokratik kapitalizmin gelişmesi, emperyalizmin bu ülkelerdeki bir uzantısı olarak işlev kazanan yeni türden bir burjuvazinin oluşması ulusal egemenlik kavramının buralarda tedavülünden kalkmasıyla sonuçlandı. Bu aşamada,

daha önce kendi birikimi ve gücüyle kapitalistleşmeyi başaramamış tüm ulusal burjuvalar kurulan yeni ilişkilerin parçası olmaya zorlandılar. Kendi başlarına emperyalist sermaye karşısında çaresiz kalan bu kesimler ya ulusal egemenliği emperyalizmle paylaşacaklar ya da işçi sınıfı ve diğer halk kesimleriyle ortak bir cumhuriyet inşa edeceklerdi.

Emperyalizmin büyük dünya savaşlarına yol açan saldırıları sırasında, hem I. hem de II. Emperyalist Paylaşım Savaşlarında dünyanın birçok ülkesinde ikinci yola girildi ve bu yolda büyük bir ilerleme gerçekleşti. Ne var ki halkın çıkarları doğrultusunda ve toplumsal gelişme yönündeki bu gelişme ancak devrimci kitle hareketiyle sürdürülebildi ve bu başarılamadı. Örgütlü ve yönetme tecrübesine sahip emperyalist burjuvazi de uluslararası düzeydeki müdahaleleriyle sürecin geriye doğru işlemesinde rol oynadı. Uluslararası burjuvazinin bu rolüne rağmen, esas olanın, devrimci kitle hareketinin devrimi sürdürmekteki başarısızlığı olduğunu özellikle vurgulamalıyız. Bu noktada, emperyalist burjuvazinin müdahalelerinden çok devrimci kitle hareketinin başarısızlığına yoğunlaşmak komünistlerin temel tutumlarından biridir. Sosyalizmin inşasında devrimi sürdürmek gibi bir sorumlulukla karşı karşıya bulunan kitlelerin bu yolda ilerlemesinin kolay olmadığı bizim için büyük önemde tarihsel bir tecrübedir.

Bugün karşı karşıya bulunduğumuz emperyalist müdahaleler aynı zamanda bu tecrübeyi kavramak ve yaymak görevinin hayatî değerini hatırlatmalıdır. Emperyalist burjuvazi kitlelerin devrimci hareketini baltalamak, geriletmek, başarısız kılmak için elinden gelen her şeyi yapmaktadır. Ulusal egemenliklerin ihlal edilmesinin temel sonucu budur. Elbette emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkiler, hegemon gücün diğerlerine olan üstünlüğünü koruma eğilimi burada çok önemli etkenlerdendir. Ne var ki dünya üzerinde her şey bundan ibaret değildir. Bir de devam etmekte olan toplumsal gelişme söz konusudur. Bütün ülkelerde kitleler kendilerini yöneten yerel burjuvalara (az gelişmiş ülkedeki feodal sınıflar, feodalizmin emperyalizmle iş birliğinden türeyen burjuva kesimler) karşı sınıf mücadelesi içindeler. Emperyalizmin her müdahalesinde bu mücadele ezenler lehine sonuçlar vermektedir. Bu nedenle devrim için mücadelenin anti emperyalist olması zorunludur ve kaçınılmazdır. Bu, ulusal bir mücadele

olduğunda da, proleter sınıf mücadelesi olduğunda da, kadınların kurtuluş mücadelesi olduğunda da, çevre için bir mücadele olduğunda da böyledir.

ULUSAL EGEMENLİK VE ENTERNASYONALİZM ARASINDAKİ BAĞ

Ulusal egemenliklerin parçalanmasına, hiçe sayılmasına karşı olmak ilk bakışta uluslararası mücadelenin, yani enternasyonalizmin reddi anlamına gelir mi? Kesinlikle gelmez. Ulusal egemenlik için mücadele ile proleter devrim için mücadele arasında güçlü bir bağ vardır. Biri diğerinin koşulunu oluşturur. Emperyalizme karşı "ulusal" içerikteki mücadelenin proleter bakış açısından gerçekleştirilmesinin zorunluluğundan söz ediyoruz. Proleter bakış açısına sahip olmayan her ulusal mücadele sonuç olarak güdüktür. Bunun temel nedeni çağımızda ulusal ve demokratik devrimleri sadece proleter bakış açısından mümkün olmasıdır. Çünkü emperyalizmin dünya üzerindeki hegemonyasına karşı bağımsız bir "ekonomi" için sosyalizm dışında bir seçenek yoktur. Sosyalizmin inşasında bağımsızlık temel koşullardan biridir. Ulusal ve demokratik mücadele bu koşulu yerine getirmenin biçimidir ve tamamlanmak zorundadır. Bu da proleter bakış açısını ulusal bağımsızlık savunusuyla, yani ulusal egemenlik anlayışıyla uyumlu hale getirir.

Sosyalizm için mücadelenin dünya çapında yayıldığı yıllarda emperyalist burjuvazinin manipülatif propaganda-larından birinin komünizmin istilacı olduğu, Moskova ya da Pekin merkezli komünist hareketin diğer ülkelerin egemenlik haklarını çiğnediğini ileri sürerlerdi. Elbette bu manipülatif propagandanın proleter bakış açısında ilerleyenler için bir önemi yoktur. Ne var ki bu propaganda ilgili ülkelerdeki komünist mücadelenin kitlelerle buluşmasını engellemekte etkili olmuştur. Sonuç olarak kitleler dışarıdan gelen müdahalelere, ulusalcı bakış açısından da hareketle karşıdılar. Kitlelerin bu refleksi doğru bir tutumdur, haklıdır. Bu nedenler işçi sınıfı devletlerinde "devrim ihracı" anlayışı reddedilmiştir, her ülkedeki devrimden o ülkenin halkı, proletaryası ve bunlarla birleşmek amacı güden "ulusal/ülke" komünist hareketi sorumludur.

ORTAK MÜCADELE HATTI

Ulusal egemenliğe karşı gerçekleşen müdahalelere karşı komünist hareket

ile bağımsızlıkçı ulusal hareketleri birleştirecek olan politik tutum da burada vücut bulacaktır.

Bu nedenle emperyalizmin zorunlu olarak baş vurduğu ilhak politikalarına karşı anti emperyalist mücadele geniş bir çerçeve içinde tanımlanmak zorundadır. Komünist hareketin başarısında bu kilit bir meseledir. Aynı zamanda bu, tüm ülkelerdeki toplumsal gelişmenin zorunlu yoludur. Eğer bir ülkede tüm ulus kendi egemenliğini sağlayacaksa bu ancak ulusal egemenliğe karşı her türden müdahaleye karşı olmakla başarılacaktır. Sadece kendi ülkesindeki müdahalelere değil emperyalizmin bu türden her müdahalesine karşı olmakla başarılabilecek bir görevden söz ettiğimiz de açık olmalıdır. Çünkü emperyalizmi bu zorunlu politikasında başarısız kılmamanın yolu en geniş çoğunluğun ortak tavrını sağlamaktan geçer.

Emperyalistler bu yüzden kendi kontrollerini, politikalarını, çıkarlarını reddeden her ülkeye, her harekete uluslararası düzlemde "terörist/diktatörlük/uyuşturucu karteli" yaftası yapıştırmaktadır. Bu yolla kendi çıkarlarını tüm ulusların çıkarları gibi göstermektedir. Bunun apaçık bir yalan olduğunu Filistin, Suriye, Venezuela, İran'da yaşanmakta olanlar göstermektedir.

Kısaca, Filistin, Suriye, Venezuela ve İran'a yönelik açıktan müdahaleler, içinde olduğumuz yeni emperyalist saldırganlık aşamasına dikkat çekmemizi gerektiriyor. Tüm dünyada mücadele ulusalcılığı çağırıyor. Bunun, burjuva kesimler için halkları ciddi düzeyde manipüle etme koşulu oluşturduğu açıktır. Sadece müdahalelere maruz kalan ülkelerde değil emperyalist ülkelerde de şovenizm azacaktır. Anti emperyalist mücadelenin kapsayıcı karakterini doğru kavramak kadar şovenizme karşı bilinçli politikalar geliştirmek de büyük önemdedir. Bu sürecin evrimini ve dolayısıyla gelecekte ortaya çıkacak yeni türden ilişkilerin ve devlet düzenlemelerinin doğasını açıklamak, kitleleri, kurtuluşları için kendi dinamiklerine yönlendirmek bu politikaların temel ekseni olmalıdır.

Bu süreçte, her ne olursa olsun ilkin ulusal egemenlikleri hiçe sayan bu emperyalist politikaları reddetmeliyiz. Bu anlayışı, başta kendi ülkemizde ve devamında tüm dünya ülkeleri için savunmalıyız.

PROLETARYA PARTİSİNDEN VENEZUELA AÇIKLAMASI

Türkiye Komünist Partisi/Mark-sist-Leninist Merkez Komite Siyasî Büro, ABD'nin Venezuela'ya yönelik saldırılarına ilişkin tkpml6.net sitesinde bir açıklama yayımladı.

“Venezuela’da ABD Emperyalizmi Kaybedecek, Mücadele Kazanacak!” başlığıyla yayımlanan açıklamada öne çıkanlar şu şekilde:

“ABD emperyalizmi, Latin Amerika’nın damarlarına çöreklenmiş bir vampir gibi Venezuela üzerinden bir kez daha ‘kestiği damarlardan’ beslenmeye girişiyor. 3 Ocak akşamı, haftalardır sürdürdüğü tehdidi başkent Caracas’a saldırarak, Devlet Başkanı Maduro ve eşini kaçırarak tüm dünyaya meydan okumaya dönüştürdü. ‘Yenilmez, baş edilemez’ bir güç olduğu mesajını hem rakip emperyalistlere hem de ezilen ulus ve halklara vermeye çalıştı. Trump, Venezuela’ya yönelik saldırı biçimiyle, dünyada ve Latin Amerika’da daha önce belirledikleri hiçbir kuralın geçerli olmadığını da ilan etmiş oldu.

“Trump kendisini ‘Barış Başkanı’ olarak gösterirken, aslında yalnızca bir sahtekâr olduğunu da dünyaya ilan ediyordu. Zira emperyalizm, ezilen halklar ve uluslar için savaş, işgal, vahşi bir sömürgecilik, siyasal köleleştirme ve kültürel soysuzlaştırma ile karakterize olur. Trump ise bunun daha etkili ve güçlü biçimde nasıl icra edileceğinin lideridir. Emperyalist politikalarını uygularken çoğu zaman ‘liberal maskeyi’ takmamayı tercih eden, alçaklığını gizlemeye gerek duymayan bir pervasızlığa sahiptir.

“(…) ABD emperyalizmi, tüm pazarlarda ekonomik, politik ve askerî gücünü pekiştirme çabası içindedir. Kendini ‘Barış Başkanı’ olarak takdim eden Trump, tüm uşaklarına saldırı için politik ve askerî destek sunarken doğrudan müdahalelerden de geri durmayacağını kısa sürede defalarca göstermiştir. İran, Yemen, Irak, Lübnan, Suriye, Filistin, Sudan, Somali, Nijerya ve Libya’da bunu açıkça ortaya koymuştur.

“Trump’ın ‘barış’ tanımı ve anlayışı, daha büyük savaşlar için hazırlığı içeren bir yol temizliğidir. Uşakları arasındaki sorunları çözmek, onlara doğru rolleri vermek ve hepsini kendi yönelimine güçlü biçimde, kayıtsız şartsız tabi kılmaktır. Rakip emperyalist güçleri

bu yolla etkisizleştirmek, kuşatmak ve pazar savaşımında güçten düşürmektir. Bu temelde askerî gücünü kullanmaktan asla geri durma niyeti yoktur. ABD’nin liderliğini daha da güçlü biçimde inşa etmek için her türlü savaşa hazırlık hâlinde. Güç dengelerinin kendi lehine yarattığı imkânları kullanarak bu hazırlıkları sürdürmektedir.

“ABD, arka bahçesi olarak gördüğü Latin Amerika’da mutlak hâkimiyeti her zaman esaslı bir sorun olarak ele almıştır. Bugün özellikle Çin ve Rus emperyalistlerinin ekonomik ve siyasal olarak bu bölgeye yönelen her hamlesi, ABD açısından bir tehdit olarak değerlendirilmektedir. Bölgedeki egemen güçlerin, ABD ile diğer emperyalistler arasındaki rekabetten faydalanma siyaseti ise ‘kırmızı çizgilerin aşılması’ olarak görülmektedir.

“İşte Venezuela, bu aşılmış kırmızı çizgiler nedeniyle bir ‘tehdit unsuru’ olarak tanımlanmıştır. Trump’ın ikinci başkanlık döneminin başlangıcından itibaren Venezuela’ya yönelik tehditler aralıksız sürmektedir. ‘Uyuşturucu ticaretinin merkezi olma’, ‘baskıcı siyasî rejim’, ‘demokrasi sorunu’ gibi iddialar, ABD emperyalizminin tarihsel olarak şekillenmiş yalan üretme ve saldırılarına gerekçe yaratma refleksinin ürünüdür. Irak ve Afganistan işgalleri; İran, Libya, Suriye, Yemen ve Lübnan’a yönelik saldırılarda öne sürülen ‘terör’, ‘kimyasal silah’, ‘nükleer tehdit’ ve ‘diktatörlük’ gerekçeleri ile ‘demokrasi’ ve ‘insan hakları’ yalanları hâlâ hafızalarımızda tazedir. Venezuela’ya yönelik saldırılarda da bir kez daha aynı senaryonun devreye sokulduğunu görüyoruz.

“Ancak asıl hedef, ABD emperyalizminin arka bahçesi olarak gördüğü Latin Amerika’yı kendi siyasal ve ekonomik çıkarları doğrultusunda yeniden şekillendirmektir. Maduro liderliğindeki Venezuela yönetimi, ABD yönelimiyle uyumlu olmayan bir siyasal çizgiye sahip olduğu için ABD açısından ciddi bir hegemonya sorunu yaratmaktadır. Maduro’yu iktidarda tutan ve kitleler nezdinde belli bir meşruiyet sağlayan unsur, ABD karşıtı söylemdir. Venezuela uzun süredir derin bir politik kriz ve keskin bir saflaşma yaşamaktadır; egemenlik mücadelesi, bir arada yaşama sorunuyla iç içe geçmiştir.

“Maduro liderliğindeki egemen klik, varlığını ve gücünü büyük ölçüde ABD karşıtı söylem üzerinden inşa etmektedir. Halkın tarihsel olarak emperyalizme duyduğu öfke ve nefret, bu söylem aracılığıyla siyasal bir güce dönüştürülmüştür. Ancak Maduro’nun kendisini ‘ulusal bağımsızlıkçı’ ve ‘Bolivarcı’ bir çizgiyle sunması, büyük ölçüde bir yanılsamadır. Bu siyasal hat, ezilen ulusun ve emekçi halkın emperyalizmden ekonomik, siyasal ve askerî kurtuluşunu hedefleyen gerçek bir anti emperyalist perspektiften uzaktır.

“Emperyalizm çağında anti emperyalist mücadele, yalnızca askerî işgale karşı durmakla sınırlı değildir; aynı zamanda emperyalizme bağımlı sistemi ve onun egemen sınıflarını alaşağı etmeyi de zorunlu kılar. Bu durum, feodal kalıntılara, komprador-bürokrat kapitalizme ve onun toplumsal dayanaklarına karşı açık bir konumlanışı gerektirir. Chávez’den Maduro’ya uzanan ‘Bolivarcı bağımsızlık’ çizgisi ise mevcut üretim ilişkilerini ve bu ilişkilerin tüm dayanaklarını koruyan, yalnızca paylaşım mekanizmalarında sınırlı düzenlemeler öngören bir yaklaşım olmuştur.

“ABD karşıtlığına yaslanan bu çizgi, tutarlı bir anti emperyalizmden uzak olduğu gibi, emperyalist güçler arasındaki rekabetten faydalanmayı hedefleyen pragmatik bir denge siyasetine dayanmaktadır. Nitekim emperyalizme bağımlı sistem ve üretim ilişkileri tasfiye edilmediği için ortaya çıkan siyasal şekillenme demokratik olmaktan uzak kalmış; ABD ile kurulan karşıtlık Çin ve Rusya gibi diğer emperyalist güçlere bağımlılığın kapısını aralamıştır. Bu açıdan Maduro liderliğindeki egemenlik rejimi ve kurduğu ilişkiler ağı ne halkçı bir karakter taşımakta ne de tutarlı bir anti emperyalist çizgiyi temsil etmektedir.

“(…)Trump, operasyon sonrası yaptığı açıklamalarla Venezuela’da ‘uyuşturucu’ ve ‘demokrasi sorunu’ iddialarını bir kenara bırakmış; ABD’li petrol şirketlerinin Venezuela petrolünü yeniden yapılandırması gerektiğine dair hedeflerini açıkça dile getirmiştir. Nicolas Maduro sonrası oluşacak boşluğun ise kendi belirledikleri ve istedikleri biçimde doldurulacağını ilan etmiştir. ABD, yaptığı operasyonun kendi çıkarlarına

hizmet eden yeni bir siyasal rejimi gerektirdiğini açıkça ifade etmiştir.

“Bu operasyonun amacı ve hedefi, gören her göz ve duyan her kulak içindir. Yapılan bu müdahale, Çin ve Rus egemenliğine yönelmektedir. Bu hamlelerin her birinin emperyalist rekabeti daha da tırmandıracağı açıktır. ABD operasyonunun oldukça kolay, hızlı ve sonuç alıcı olması; yalnızca Maduro’ya odaklanması ise meselenin başka bir boyutuna işaret etmektedir.

“Bu durum, güçler arasında bir anlaşma, iç ihanet ya da oluşacak yeni dengenin niteliğine dair ciddi soru işaretleri yaratmaktadır. Fakat hepsinden önemlisi, emperyalist saldırganlık ezilen halklar ve uluslar içinde derin ve kökleşen bir öfke yaratmaktadır, anti emperyalist bilincin, tutumun ve mücadelenin daha fazla mayalanması için koşulları olgunlaştırmaktadır.

“Nicolas Maduro emperyalist müdahaleyle devrilmiş olabilir; ancak Venezuela’da ABD liderliğinde istikrarlı ve meşru bir siyasal geçişin koşulları yoktur. Emperyalizm demek kaos, kan, gözyaşı ve vahşi sömürü demektir. ABD müdahalesi yalnızca Venezuela halkı tarafından değil Latin Amerika ve dünya halkları tarafından da asla kabul edilmeyecektir. Bu müdahale, ezilen halklar ve uluslar için emperyalizme karşı daha güçlü bir mücadelenin gerekçesini bir kez daha ortaya koymaktadır.

“Emperyalistler geleceği karartmaktan, çürütmekten başka bir işleve sahip değildir. Venezuela’nın geleceği, bir süredir emperyalistler arası rekabete tümüyle açılarak karartılmıştı. Bir yanda ABD tehditleri, diğer yanda Maduro’nun buna karşı Çin ve Rusya’ya dayanma siyaseti, Venezuela’nın geleceğini emperyalistlere teslim etmek anlamına geliyordu. ABD şimdi, tüm bölge ve dünya halklarının öfke ve nefretini göze alarak; kendi gerici müttefiklerinin korkuya dayalı güvenini kazanmak pahasına, dünyada her yerde her şeyi yapabileceği mesajını vermiştir.

“Şimdi sıra bu emperyalist saldırganlığa karşı başta Venezuela olmak üzere bölge ve dünya halklarının vereceği yanıtı gelmiştir.”

SOSYALİZM VE ANTI EMPERYALİZMİN KARİKATÜRÜ: **BOLİVARCI DEVRİM**

Trump'ın ilk başkanlık döneminde, Güney Amerika'dan gelen göçmen ve mültecilerin ABD iç siyasetinde sistematik biçimde hedef gösterilmesi ve Venezuela'nın açıkça düşmanlaştırılmasıyla başlayan süreç, gelinen aşamada Venezuela Devlet Başkanı Nicolás Maduro'nun ABD emperyalizmi tarafından kaçırılarak ABD'ye götürülmesiyle yeni bir safhaya evrilmiştir. ABD, emperyalist karakterine uygun biçimde hareket ederek "arka bahçesi" olarak tanımladığı Güney Amerika'da haydutluk rolünü sürdürmekte ve bölge halklarının iradesini, açık zor yoluyla bastırma politikasını devam ettirmektedir.

Bu çerçevede özellikle belirtilmesi gereken bir nokta vardır: ABD emperyalizminin bu saldırganlığına karşı çıkmak ve Venezuela halkının yanında durmak ilkeseldir. Ancak bu, Venezuela'daki mevcut iktidarın ideolojik, sınıfsal ve politik

niteliğine dair eleştirileri askıya almayı ya da Bolivarcı süreci otomatik olarak anti emperyalist veya sosyalist ilan etmeyi gerektirmez. Tam tersine, emperyalizme karşı mücadele, ancak bilimsel ve sınıfsal bir analizle anlamlı hale gelebilir.

EMPERYALİZMİNİN AÇIK ZORU

ABD, Maduro şahsında Venezuela'ya yönelik bu operasyonu dünya kamuoyuna bir "şov" olarak sunmuştur. Bu hamle yalnızca Venezuela'ya değil, aynı zamanda dünya halklarına ve rakip emperyalist güçlere verilmiş açık bir mesajdır. Nitekim Rusya'nın askerî-stratejik hamleleri ve Çin'in son 20 yılda sağladığı ekonomik gelişme karşısında ABD emperyalizmi mevcut dengelere kayıtsız kalamamaktadır. Özellikle Çin'in, 21. yüzyılda elde ettiği ekonomik büyümeyi Afrika ve Güney Amerika'ya doğru kaydırarak yeni bağımlılık ilişkileri

inşa etmesi, ABD açısından güncel ve yapısal bir tehdit olarak görülmektedir.

Çin'in ağır sanayi, altyapı yatırımları ve yüksek katma değerli teknoloji alanındaki üretim kapasitesinin büyümesiyle birlikte enerji ihtiyacı da aynı doğrultuda artmaktadır. Bu noktada Venezuela, sahip olduğu dünyanın en büyük petrol rezervleri nedeniyle Çin açısından stratejik bir ülke konumundadır. ABD'nin ise hemen yanı başında, kendi denetimi altında olmayan bir ülkenin giderek daha fazla Çin'e bağımlı hale gelmesine sessiz kalması beklenemezdi. Dolayısıyla Venezuela'ya yönelik operasyon, yalnızca bir "rejim karşıtlığı" değil; emperyalist rekabetin somut bir tezahürüdür.

Bu gelişmeler, Chávez–Maduro ekseninde sıkça dile getirilen "21. yüzyıl sosyalizmi" tartışmasını da yeniden gündeme taşı-

mıştır. Bu bağlamda "yeni revizyonizm" çizgisine yaslanan çevrelerin Bolivarcı süreci sosyalist ya da anti emperyalist olarak pazarlama çabası şaşırtıcı değildir. Oysa emperyalist kapitalist sistem, bugün Batı ve Doğu blokları şeklinde iki ana kampa ayrılmış olsa da özünde aynı sömürü ve bağımlılık ilişkilerini üretmektedir. Yarı sömürge ülkeler ise bu iki bloktan birine yaslanarak diğerini şeytanlaştırmakta ve bu bağımlılığı "anti emperyalizm" olarak sunmaktadır.

Bu noktada temel bir ayırım yapılmalıdır: Emperyalist saldırganlığa karşı verilen her direniş meşrudur; ancak bu direnişi yürüten siyasal öznelerin sınıfsal ve ideolojik karakteri ayrı bir tartışma konusudur. Anti emperyalizm, yalnızca ABD karşıtlığına indirgenemez. Emperyalizmin çok merkezli yapısı göz ardı edildiğinde, anti emperyalist söylem kolaylıkla emperyalist bloklar arası bir

tercih mekanizmasına dönüşmektedir.

“21. YÜZYIL SOSYALİZMİ” TARTIŞMASI VE VENEZUELA

ABD’nin Güney Amerika’da on yıllardır askerî darbeler, doğrudan müdahaleler ve ekonomik yaptırımlar yoluyla kurduğu tahakküm, kıta genelinde güçlü bir anti emperyalist bilinç ve mücadele geleneği yaratmıştır. 20. yüzyılın başında Ekim Devrimi’nin etkisiyle yayılan komünist fikirler; Çin Demokratik Halk Devrimi ve Küba Devrimi’nin yarattığı moral ve politik etkiyle birlikte Peru’dan Nikaragua’ya kadar geniş bir coğrafyada gerilla mücadelelerinin yükselmesine zemin hazırlamıştır.

Ancak bu mücadelelerin büyük bir bölümü, ideolojik netlikten yoksunluk, sınıf perspektifinin zayıflığı ve emperyalist sistemle uzlaşma eğilimleri nedeniyle yenilgiye uğramış; zaman içerisinde ise legal siyaset alanına çekilerek reformist çizgide sisteme entegre olmuştur. Venezuela’da bugün iktidarda bulunan Partido Socialista Unido de Venezuela - PSUV (Birleşik Sosyalist Venezuela Partisi), bu tarihsel sürecin tipik bir ürünüdür.

Hugo Chávez tarafından 2008 yılında kurulan PSUV, bünyesinde çok sayıda reformist ve revizyonist unsur barındırmaktadır. Parti, anti emperyalizmi “Bolivarcılık” kavramı etrafında tanımlamakta; ancak emperyalizmi büyük ölçüde ABD ile özdeşleştirerek Çin ve Rusya ile kurulan ilişkileri sorgulama dışı bırakmaktadır. Bu yaklaşım, anti emperyalizmi sınıfsal bir mücadele olmaktan çıkarıp jeopolitik bir pozisyon alışı indirgemektedir.

Chávez, 1992’deki başarısız darbe girişiminin ardından, iktidara gelme serüvenini bu kez 1998 seçimlerini kazanarak tamamlamış ve 1999’da gerçekleşen anayasa referandumu ile de ülkeyi “Bolivarcı Cumhuriyet” olarak yeniden tanımlamıştı. “21. Yüzyıl Sosyalizmi” olarak sunulan bu süreç, radikal bir dönüşüm iddiası taşısa da üretim ilişkileri düzeyinde sosyalist bir kopuş yaratmamıştır.

PSUV’NİN SINIFSAK VE İDEOLOJİK KARAKTERİ

Chávez liderliğindeki PSUV iktidara gelmeden önce Venezuela, yarı sömürge karakterde; kapitalist öncesi üretim ilişkilerinin yaygın olduğu bir ülkedydi. Özellikle tarımda sharecropping* ve latifundio sistemleri varlığını

büyük ölçüde sürdürmekteydi. 1999 yılında Pueblo Llano Vadisi’nde yapılan bir araştırmaya göre, tarımsal hane halklarının yüzde 87,5’i en az bir paylaşımlı üretim ilişkisi içinde faaliyet göstermekteydi. Bu veri, kırsal alandaki sınıfsal yapının ne denli geri ve bağımlı olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır. Öte yandan Venezuela’nın büyük petrol rezervlerine sahip olması, ülke ekonomisinin tarihsel olarak petrol ihracatına bağımlı bir biçimde şekillenmesine yol açmıştır. Kapitalist üretim ilişkileri sanayi temelinde değil; rant ve petrol gelirleri etrafında gelişmiştir. Bu durum, rant ve bürokrat sınıfların güçlenmesine; kentlerde ise enformel ve kayıt dışı ekonominin yaygınlaşmasına neden olmuştur.

PSUV (2008 öncesi MVR - Beşinci Cumhuriyet Hareketi) iktidarının 2001 yılında gerçekleştirdiği toprak reformu ile işlenmeyen latifundio alanlarının önemli bir kısmı kamulaştırılmış ve sharecropping ilişkileri kısmen çözülmeye başlamıştır. Ancak bu adımlar devrimci değil, reformist niteliktedir. Kapitalizm öncesi üretim ilişkileri bütünüyle tasfiye edilmemiş; küçük meta üretimiyle uyumlu tüccar, aracı ve bürokrat katmanlar güçlenmeye devam etmiştir.

Bu sürecin bir diğer sonucu ise tarımsal üretimde yaşanan gerilemedir. 2011 yılında yaklaşık 2,2 milyon hektar olan ekili tarım alanı, 2024 itibarıyla 1,18 milyon hektara düşmüştür. Tarımda üretici güçlerin geliştirilmemesi ve planlı bir sosyalist dönüşümün hayata geçirilmemesi Venezuela’nın zaten kırılğan olan gıda güvenliği ni daha da kırılğan hale getirmiştir.

VENEZUELA VE EMPERYALİZM

Bolivarcı iktidarın anti emperyalizm iddiasının en sorunlu noktası, Çin ve Rusya ile kurulan ilişkilerde açıkça görülmektedir. Venezuela, özellikle 2000’li yıllardan itibaren Çin ile yoğun bir kredi, enerji ve altyapı ilişkisi geliştirmiştir. Çin, Venezuela’ya milyarlarca dolarlık kredi sağlamış; bu kredilerin önemli bir bölümü uzun vadeli petrol sevkiyatlarıyla geri ödenmiştir. Çin tarafından 2000-2023 yılları arasında Venezuela’ya aktarılan kredi ve sermaye akışı 106 milyar dolar civarındadır. Çin sermayesi, Venezuela’nın petrolünü güvence altına alırken; Venezuela ekonomisi Çin finansmanına ve teknolojisine giderek daha bağımlı hale gelmiştir. 2025 Ağustos verilerine göre Venezuela’nın Çin’e ihracatı 61,5

milyon dolar düzeyindeyken, Çin’den ithalatı 611 milyon dolara ulaşmıştır; tek bir ayda ithalat ve ihracat dengesinde yaklaşık 10’a 1’lik bir fark vardır.

Bu ticaret modeli klasik bir emperyalizm ve bağımlılık ilişkisi örneğidir. Venezuela çoğunlukla ham petrol ve düşük katma değerli maden ürünlerini ihraç ederken, Çin’den yüksek katma değerli makine, ekipmanlar ve teknolojik ürünler ithal etmektedir. Böyle bir dış ticaret profili, bağımlılık ilişkisini güçlendirir ve bu da uluslararası sermaye birikimi açısından Venezuela’nın bağımlılık ilişkisini daha fazla pekiştirmektedir.

Aynı zamanda ABD menşeli petrol şirketi Chevron, Avrupa menşeli Repsol (İspanya) ve Eni (İtalya) şirketlerinin birlikte işlettiği Perla gaz sahası ve kimi AB ülkelerine verilen imtiyazlar mevcuttur. Görülüyor ki bugün Venezuela ekonomisinin en büyük geliri olan petrol ve madenler emperyalist ülkelerin aracılığıyla çıkarılmaktadır. Nitekim Venezuela’nın emperyalist ülkelere dış borç tutarı yaklaşık 170 milyar dolar civarındadır. Bu rakamın 60 milyar doları ise tahvillere dayalı özel şirketleredir.

Demokratik devrim, sosyalizm ve anti emperyalist mücadele için Lenin’in Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağı için ileri sürdüğü düsturu ilke edinerek hareket etmek emperyalizm ile mücadelenin, demokratik ve sosyalist devrimlerin mihenk taşıdır.

Netice olarak günümüz dünyasında emperyalist paylaşım ve sömürge alanlarının dışında kalmak emperyalizmin sınıfsal özünü içselleştirmekle doğru orantılıdır. Kitlelerin anti emperyalist öfkesinden yararlanarak iktidara gelen ve 21. Yüzyıl Sosyalizmi olarak sunulan Bolivarcılık; bu sebeple sosyalizm, demokratik devrim ve anti emperyalist mücadelenin oldukça uzağındadır. Sosyalizme doğru yönelmek ve yürümek, sosyalist üretim tarzına uygun altyapıyı geliştirmekten ve sosyalist üstyapı ilişkilerini tahkim etmekten geçer. Dolayısıyla bu da ilk olarak kapitalizm öncesi üretim ilişkilerini kökünden tasfiye etmekle mümkündür. Halihazırda Venezuela’da ise kırsal kesimde tüccar ve rantiyeler aracılığıyla başkalaşım göstererek devam eden sharecropping, kentlerde oldukça yaygın biçimde mevcut olan enformel üretim ve küçük meta üretimiyle hâkim olan dağınık ve kayıtsız emek gücü söz konusudur. Sosyalizmin ihyası için bu kapitalizm öncesi

üretim ilişkilerinin ilgası şarttır. Fakat Venezuela’daki tablo sosyalist altyapı için elzem olan demokratik devrimin asli görevlerinin henüz gerçekleştirilmediğini, son dönem iktidarlarının da bundan uzak durduğunu göstermektedir.

Emperyalizme bağımlı ve yarı feodal üretim ilişkilerin hâkim olduğu Çin gerçekliğinde Mao Zedong’un söylediği üzere, “Çin Devrimi’nin bugünkü aşaması, sömürge, yarı sömürge ve yarı feodal toplumun ilgası ve bir sosyalist toplumun kurulması arasında bir geçiş aşaması, yani bir yeni demokratik devrim sürecidir.” Zira eski tipte burjuva demokratik devrimlerin karikatürize biçimlerini tekrar ederek emperyalizm ve proleter devrimler çağına uyarlamak emperyalist bağımlılığı kıramayacağı gibi sosyalizmin maddi gereksinimlerini de göz ardı edecektir. Bu nedenle “devrimci hareketinin bir bütün olarak ele alındığında iki aşamayı yani özünde farklı iki devrimci süreç olan demokratik ve sosyalist devrimleri kucakladığını ve ikinci sürecin ancak birincisi tamamlandıktan sonra gerçekleşebileceğini bilmelidir. Demokratik devrim, sosyalist devrim için zorunlu hazırlık ve sosyalist devrim, demokratik devrimin kaçınılmaz bir sonucudur.” (Mao Zedong)

Venezuela’da yaşanan süreç, emperyalizme karşı halkların direnişi ile bu direnişi temsil ettiğini iddia eden iktidarların sınıfsal karakteri arasındaki çelişkiyi tüm çıplaklığıyla ortaya koymaktadır. ABD emperyalizminin saldırganlığına karşı durmak elzemdir; ancak bu duruş, Bolivarcı iktidarın ideolojik ve politik eleştirisini askıya almadan, tam tersine derinleştirerek sürdürülmelidir.

Gerçek anti emperyalizm, emperyalist sistemin tüm merkezlerine karşı, proletaryanın politik hattı üzerinden yürütülmelidir. Venezuela deneyimi, bu hattın inşa edilmediği koşullarda “anti emperyalizm” söyleminin nasıl hızla bir bağımlılık politikasına dönüşebileceğini gösteren çarpıcı bir örnektir.

*Sharecropping: Büyük toprak sahiplerin toprağını işleyerek ya artık ürünün bir kısmı ya da üründen elde edilen gelirin bir bölümünü toprak sahibine bırakmaktır. Sharecropping günümüz dünyasında büyük oranda çözülsün de başkalaşım biçiminde kırsal kesimde emeği baskılamak ve emek gücü piyasasının serbest gelişme göstermesi önünde engel taşımaktadır.

"NARKO-TERÖR" OPERASYONU MU? PETROL REZERVİNİN DENETİMİ Mİ?

Venezuela'ya yönelik 3 Ocak'ta gerçekleşen saldırı ve Nicolás Maduro'nun ele geçirilerek ABD'de esir tutulmaya başlanması, ABD'nin bir süredir donanmaya bağlı bot ve gemilerle gerçekleştirdiği saldırıların ardından bu ülkeye yönelik en büyük müdahale oldu. ABD'nin saldırısı "uyuşturucu ile mücadele", "narko-devlet", "uluslararası suç şebekeleri"ne karşı mücadele olarak deklare edildi. Bu iddia şovmen Trump'ın ağzında inandırıcı olma şansını tamamen yitirmektedir. Asıl meselenin başka olduğundan kimsenin şüphesi yok.

Venezuela'ya yönelik ABD saldırganlığını, ülkenin uluslararası ekonomik anlaşmalarını, diğer emperyalist güçlerin Venezuela'ya sağladıkları sermayeyi ve emperyalist güç dengeleri içinde Venezuela'nın konumunu dikkate almadan anlamak mümkün değildir. Mesele kesinlikle uyuşturucu değildir. Asıl belirleyici olan, uluslararası üretimin dizginsiz gelişimine bağlı olarak jeopolitik dengelerin sarsılması ve emperyalist çelişkilerin keskinleşmesine paralel biçimde, hegemonyasını korumak amacıyla yeniden konumlanma ihtiyacı duyan ABD'nin izlediği emperyalist politikalarıdır.

PETROL EKONOMİSİ VE VENEZUELA'NIN STRATEJİK ÖNEMİ

Venezuela'nın toplam ekonomik büyüklüğü ile ilgili rakamlar tartışmalı olmakla birlikte, ülke ekonomisinin esas gelir kaynağı petrol geliridir ve petrol sektörü ekonomik yapının temelini oluşturur. Venezuela, 2025 itibarıyla yaklaşık 303 milyar varillik kanıtlanmış petrol rezerviyle dünyada birinci sırada yer almakta olup bu, dünya toplam petrol rezervlerinin yaklaşık yüzde 17'sine denk düşmektedir. Ülke uzun yıllar boyunca ihracat gelirlerinin çok büyük bir kısmını petrolden elde etti ve devlet bütçesi büyük ölçüde bu sektörden sağlanan gelir üzerine kuruldu. Yaptırımlar, yatırım eksikliği ve altyapı sorunları nedeniyle üretim ve ihracat gerilemiş olsa da, ülkeye giren dövizin önemli bir bölümü hâlâ petrol satışlarından sağlanmaktadır. Venezuela'daki petrolün rezervleri dünya enerji jeopolitiğinde kritik bir konuma sahiptir ve bu durum ülkenin uluslararası siyasetteki önemini belirlemektedir.

VENEZUELA BİR "NARKO-DEVLET" Mİ?

Uyuşturucu ticareti hemen her ülkede olduğu gibi Venezuela'da da gerçekleşmektedir. Buna karşın Venezuela, uyuşturucu ticareti bakımından önemli bir üretici ülke değildir. Uyuşturucu üretimi esas olarak Kolombiya, Peru ve Bolivya'da yapılmaktadır ve Venezuela çoğunlukla uyuşturucu akışında bir ge-

çiş hattı olarak görülür. Resmî raporlar ve çeşitli uluslararası verilere dayanan analizler, Venezuela'nın uyuşturucu akışı içindeki hacminin dünya hacmi içinde sınırlı bir paya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu gerçeğin bilincinde olduğundan şüphe duymayacağımız ABD'nin "Narko-terör" iddiaları Venezuela'nın uyuşturucu ticaretindeki rolünü abartmakta, bu yolla petrol rezervi nedeniyle gerçekleştirdiği saldırganlığı meşrulaştırmayı amaçlamaktadır.

Venezuela için "Narko-devlet" tanımı ilk olarak 1993 yılında, Cartel de los Soles (Güneş Karteli) olarak bilinen ve uyuşturucu ticaretine karıştığı iddia edilen Venezuela Silahlı Kuvvetleri'nin generallerinden oluşan bir ağı tanımlamak için kullanılmıştır. Özellikle Kolombiya kartellerinin Venezuela'yı bir transit hat olarak kullanma hedefi içerisinde ortaya çıkan bu ağ ABD, Dominik Cumhuriyeti, Arjantin, Ekvador ve Paraguay tarafından terör örgütü olarak tanımlandı. 2020 yılında ise Maduro'nun aile bireylerinin de aralarında olduğu 14 kişinin yakalanması sonrasında Venezuela "Narko-Terör Devleti" olarak yeniden ABD tarafından hedef gösterilmeye başlandı. Uyuşturucu ile mücadele adı altında ortaya atılan bu iddialar hem uyuşturucu ticaretinin siyasî amaçlar için bir araç olarak kullanılmasına, hem de saldırganlığa yönelik meşrulaştırma amacına hizmet etmeye başlamıştır.

Ahlak timsali kesilen ABD Venezuela'ya "ahlakî bir zorunlulukla" müdahale ettiğini tüm dünya kamuoyuna empoze etmeye çalışmaktadır.

ÇİN VE RUSYA'NIN EKONOMİK VE POLİTİK VARLIĞI

Venezuela'ya saldırı için uyuşturucu argümanını kullanan ABD'nin asıl derdi, Venezuela'nın yalnızca petrol zenginliği değil, bu petrolü kimlerle ve hangi koşullarda değerlendirdiğidir. Bu bağlamda Çin ve Rusya'nın Venezuela'daki ekonomik ve politik çıkarları ile bu ülke yönetimiyle kurdukları ilişkiler, ABD emperyalizminin stratejik hesapları açısından kritik önemdedir. En büyük rakipleri olarak gördüğü, hatta bu şekilde tanımladığı Çin ve Rusya'yı kendi "arka bahçesi" olarak gördüğü Güney Amerika'da görmek ve bu ülkelerin etkinliklerine tanık olmak, ABD için kapısını çalan bir tehdittir.

Özellikle emperyalist çelişkilerin derinleşerek arttığı bir dönemde bu tehdit elbette kabullenebileceği bir tablo olamazdı. "Narko-Terör devleti" bahanesiyle gerçekleştirilen Venezuela saldırısıyla bir yandan gözünü diktiği petrolü kendi denetimine alma politikası güderken, öte yandan Çin ve Rusya'ya bir mesaj görevi de oynamaktadır. Bu aynı zamanda diğer Amerika ülkelerine de bir tehdit içermektedir. Nitekim

hemen ardından Meksika ve Küba'ya yönelik saldırı sinyalleri bunu ortaya koymaktadır.

Çin, 2000'lerin ortasından itibaren Venezuela'ya onlarca milyar doları bulan kredi ve yatırım sağladı. Bu krediler esas olarak "petrol karşılığı borç" şartıyla verildi. Geline aşamada Çin'in yatırımları enerji, altyapı, telekomünikasyon ve ulaşım kadar genişledi. Bu, Venezuela'yı eski IMF-Batı finans merkezlerinden kısmen bağımsız kıldı. Öte yandan Rusya, enerji şirketleri ve askerî savunma iş birlikleriyle Venezuela'da uzun vadeli çıkarlar tesis etti.

ABD bu durumu kendi stratejik hattı dışında bir nüfuz alanı olarak görmektedir. 3 Ocak 2026'da gerçekleştirilen operasyonun ardından Donald Trump, müdahalenin hemen sonrasında Beyaz Saray'da büyük petrol tekelleri ile bir araya geldi. Trump burada Venezuela'nın petrol endüstrisine ABD'li firmaların girmesi için en az 100 milyar dolar yatırım yapılacağını söyledi ve bu şirketlere geniş güvenlik ile yatırım garantileri verdi. Trump, "Bunu biz yapmasak Çin ya da Rusya yapardı" diyerek açıkça ABD'nin bu sahadaki rekabetini ortaya koydu.

Trump, toplantıda ayrıca Venezuela'nın ham petrolünün 50 milyon varile kadar olan kısmının ABD tarafından derhal rafine edilip satılacağını bildirmiş; bu satışların süresiz olarak devam edeceğini ifade etmiştir.

ABD yönetimi, bu yeni dönemde Venezuela petrolünü kontrol etme politikasını daha da ileri götürdü. Trump yönetimi, Maduro sonrası dönemde Venezuela'dan ilk 500 milyon dolar değerinde petrol satışının yapıldığını duyurdu; bu satışların gelirinin ABD kontrolündeki hesaplarda tutulduğunu belirtti.

Bu adımlar, Trump'ın enerji politikasını tam bir netlikte ortaya koyuyor: Venezuela petrolü, sadece bir ekonomik kaynak değil, aynı zamanda emperyalist hegemonya mücadelesinin de bir ürünü olarak yeniden şekilleniyor. Trump'ın açıklamalarında "Amerika kıtasında Çin ve Rusya'nın artan etkisini kabul etmeyeceğini" belirterek petrolün daha önce Çin'e yönelen akışının yeniden ABD'ye kaydırılacağını söyleyerek, bir mesaj da iletmış oldu.

Trump, bu süreci kontrol altına almak için Venezuela'ya uygulanan petrol ab-lukasını da genişletti. ABD, Karayipler'de,

Venezuela'ya bağlı petrol tankerlerini durdurarak, yaptırıma tabi kılarak bu gemilere el koydu. Bu çerçevede Rusya bağlantılı tankerler de operasyonun hedefi oldu.

HUKUK YOK, AHLAK VAR!

Bu tablo, emperyalist söylemin iki yüzölçümünü bir kez daha ortaya koydu. ABD, uluslararası hukuku ve egemenliği görmezden gelerek Venezuela petrolünü kendi kontrolüne alırken, bunun "narko-terörle mücadele" gibi ahlaki gerekçelerle örtülmesinden çekinmiyor. ABD'nin petrol şirketleriyle görüşmelerinden Chevron ve diğer tekellerin hisselerinde ani yükselişler görüldü ve borsadaki değerleri belirgin şekilde arttı.

Bu stratejik hamle, sadece Venezuela petrolünü ABD merkezli enerji sistemine yeniden entegre etme amacını taşıyor, aynı zamanda Çin ve Rusya'nın Latin Amerika'daki etkisini zayıflatmayı ve bölgedeki jeopolitik dengeyi açıkça yeniden şekillendirmeyi hedefliyor. Nitekim hem Çin hem Rusya operasyonu sert şekilde eleştirirken, Rusya, yatırımlarının zarar görebileceği konusunda uyarılarda bulundu.

UYUŞTURUCU SÖYLEMİ BİR ÖRTÜDÜR

Venezuela'ya yönelik saldırı ve sonrasında yaşananlar, bölgedeki enerji zenginliklerinin kontrolü için yürütülen klasik bir hegemonya mücadelesinin güncel bir evresidir. Uyuşturucu iddialarıyla başlayan söylem ve saldırganlık, petrol ve emperyal güç dengeleri söz konusu olduğunda sadece bir örtüdür. Maduro'ya yönelik operasyonu uyuşturucu eksenine indirgemek, bilinçli bir siyasal körleştirme politikasıdır. ABD emperyalizmi Güney Amerika'daki tarihsel hegemonyasını yeniden tesis etme ve güçlendirme derdindedir. Uyuşturucu söylemi geçicidir. Tıpkı halka özgürlük getireceğini iddia ettiği gibi. Tarih ABD'nin Irak'ta, Afganistan'da, Suriye'de gerçekleştirdiği işgal ve saldırganlıklarla nasıl bir özgürlük anlayışı içinde olduğunu ortaya koymuştur.

ABD'nin Venezuela saldırısının ardından ilk petrol satışlarını başlatması, mega yatırım planları, Çin ve Rusya'ya verilen mesajlar, Amerika ülkelerine tehditleri saldırganlığını yalnızca "narko-devletle mücadele" meselesi olmaktan çıkarıp küresel enerji, jeopolitik çıkar ve emperyalist yeniden paylaşım sürecine dönüştürdüğünü ortaya koyuyor.

Berlin'de LLL yürüyüşüne on binler katıldı

5 Ocak 1919'da katledilen Almanya Komünist Partisi'nin (KPD) kurucuları Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht ile 21 Ocak 1924'te ölümsüzleşen enternasyonalist proletaryanın önderi Lenin'i anmak için, 11 Ocak'ta Berlin'de LLL yürüyüşü düzenlendi. Anma yürüyüşüne on binlerce kişi katıldı.

11 Ocak sabahı saat 08.00'den itibaren Frankfurter Tor'da yürüyüş için birçok parti ve örgüt toplandı. Partizan ve Roter Bund (Kızıl Birlik) bu yıl "Kagar Operasyonu'na Hayır!", "Hindistan'da Yaşasın Halk Savaşı!" şiarlı pankartıyla ortak kortej kurdu. Yürüyüş ve anma boyunca Hindistan'daki Halk Savaşını selamlayan "Lal Salam" sloganları Almanya sokaklarında coşkuyla duyuldu. Pankartlarda ve dövizlerde Hindistan'daki Halk Savaşının şehitleri anıldı ve dünyadaki Halk Savaşları selamlandı.

EMPERYALİZME KARŞI BLOK

Yürüyüşte ABD emperyalizminin Venezuela'ya yönelik saldırıları ve Güney Amerika halklarına tehditkâr tavırları protesto edildi. İspanyolca konuşmalar yapıldı. Farklı parti ve örgütlerden çok sayıda kişi emperyalizme karşı anti emperyalist bir tutum sergiledi. Ayrıca yürüyüş boyunca yapılan ajitasyonlarda Anti Emperyalist Lig'in güçlendirilmesi için çağrılar yapıldı.

ÖLÜMSÜZLEŞENLER ANILDI

11 Ocak'ta gerçekleştirilecek olan LLL yürüyüşünden önce 10 Ocak Cumartesi günü Partizan ve Roter Bund tarafından Berlin Dersim Cemaati Lokalinde "Parti ve Devrim Şehitlerini Anıyoruz" şiarıyla anma etkinliği düzenlendi.

Anmada Proletarya Partisi ve devrim

şehitleri anıldı. Ayrıca 2025 yılında Hindistan'da ölümsüzleşen Hindistan Komünist Partisi (Maoist) Genel Sekreteri Basavaraj ve Halk Kurtuluş Gerilla Ordusu Komutanı Madvi Hidma ve ölümsüzleşen tüm Parti ve ordu üyeleri anıldı. Türkiye, Türkiye Kürdistanı ve Filistin'de mücadele içinde ölümsüzleşenler selamlandı.

Etkinlik sinevizyon gösterimi ile devam etti. Sinevizyon gösteriminin ardından Partizan ve Roter Bund temsilcileri Türkçe, Almanca ve İngilizce olarak konuşmalar gerçekleştirdi. Ayrıca LLL yürüyüşü için Berlin'e gelen enternasyonal delegasyonlar anma etkinliğine katılarak anmada hep bir ağızdan devrimci sloganları haykırdılar.

Anma etkinliği hep birlikte Avusturya İşçi Marşı ve Enternasyonal Marşı'nın söylenmesiyle sonlandırıldı.

EGEMEN İDEOLOJİNİN BİLİM RÜZGÂRI İLE ŞİŞİRDİĞİ YELKENLER!

Yaşamın tüm alanları aynı zamanda sınıf mücadelesinin bir mevziidir. Toplumsal yaşamda rol alan hiçbir olgu, sınıf ilişkilerinden ve bu ilişkilerin yarattığı çatışmalardan bağımsız değildir. Bu nedenle bilimsel faaliyet yürütülen alanlar da nesnel bilgi üretme iddiasına rağmen, sınıf mücadelesinden azade değildir; tersine, çoğu zaman bu mücadelenin dolaylı ya da doğrudan araçları haline gelir.

Bu durum, sosyal bilimlerin alanında çok daha açık biçimde gözlemlenmektedir. İdeolojik saldırıların yoğunluğu öyle bir noktaya varmıştır ki, sosyal bilim disiplinlerinin bilim olup olmadığı dahi tartışma konusu yapılabilmektedir. Sosyal bilimlerde üretilen bilgilerin gerçeklikle kurduğu bağ, elbette toplumsal pratik tarafından sınanır; ancak yanlış ve çarpıtılmış yaklaşımların ayıklanması, doğa bilimlerine kıyasla çok daha güçtür.

TARİH YAZIMINDA BİLİM VE EGEMEN İDEOLOJİ

Doğa bilimlerinde geliştirilen bir teorinin öngörülerinin gözlemlerle doğrulanmaması ya da beklenen sonuçların elde edilememesi, teorinin değiştirilmesini ya da terk edilmesini zorunlu kılar. Sosyal bilimlerde ise benzer bir işleyiş her zaman geçerli değildir. Bunun temel nedeni, sosyal bilimlerin doğrudan toplumsal ilişkileri, dolayısıyla sınıf çıkarlarını konu edinmesidir.

Örneğin tarih disiplini, yöntemsel bakımdan bir bilim olarak değerlendirilebilir. Ancak burjuvazinin ideolojik hegemonyası altında tarih, çoğu zaman bugünden yalıtılmış, resmî egemen ideolojiye ve bilinçli biçimde çarpıtılmış gerçeklere dayandırılarak yeniden kurgulanır. Egemen sınıfların tarih anlatıları bu nedenle bilimsel değil, salt ideolojiktir. Bunun en açık

göstergelerinden biri, tarihsel olarak çıkar çatışması içinde olan iki farklı devlette, aynı tarihsel olaya dair bütününle karşıt anlatıların üretilip meşrulaştırılabilmesidir.

Benzer bir durum sosyoloji alanında da görülmektedir. Toplumsal yaşam, çoğu zaman politik ve ekonomik ilişkilerden yalıtılarak ele alınmakta; toplumsal değişimi belirleyen esas dinamikler göz ardı edilmektedir. Oysa üretim ilişkilerinden, sınıf yapısından ve iktidar ilişkilerinden koparılan bir “toplum” tasviri, bilimsel olmaktan uzak ve saf ideolojiktir. Buna rağmen, sosyal yaşamın politik ve ekonomik belirlenimlerden bağımsız ele alınabileceğini savunan teoriler, bilimsel teori iddiasıyla dolaşımda kalmaya devam etmektedir.

Sonuç olarak, doğa bilimlerinde teorilerin sınanabilirliği ve yanlışlanabilirliği görece daha yüksekken, sosyal bilimlerde egemen sınıf çıkarlarıyla uyumlu teoriler, gerçeklikle bağları zayıf olsa dahi uzun süre varlığını sürdürebilmektedir. Bu durum, sosyal bilimlerin doğasından değil; bu alanların sınıf mücadelesinin doğrudan konusu olmasından kaynaklanmaktadır.

Bununla birlikte, doğa bilimlerinde de ideolojik mücadelenin izlerini görmek mümkündür. Özellikle bilimsel gelişmelerin geniş kitlelere aktarılmasını sağlayan popüler bilim mecralarında, bu ideolojik çarpıtmalar daha görünür hale gelmektedir. Uygulamalı bilimler, bilimsel içeriğinden kopararak çeşitli propaganda malzemelerine dönüştürülebilmektedir.

ANTI KOMÜNİST BİLİM MİTLERİ

Sovyetler Birliği’nde insan-maymun karışımı “süper askerler” yaratılmaya çalışıldığına dair uydurma anlatılar ya da Lysenko’nun bilimsel çalışmalarının

kıtlığa yol açtığı iddiası, bilimsel tartışma kisvesi altında yürütülen ideolojik saldırıların tipik örnekleridir. Benzer biçimde, Bolşevik Devrimi sonrasında Sovyetler’de ya da 1949 Devrimi’nin ardından Çin’de, bilimsel teorilerin öğrenilmesinin yasaklandığı, bu nedenle çok sayıda akademisyenin öldürüldüğü yönündeki iddialar, bugün dahi bilim kurgu filmlerine konu edilecek ölçüde yaygınlaştırılmaktadır.

Bu anlatılarda temel iddia, siyasetin bilime müdahale ettiği; komünist bilim insanlarının teorilerinin bilimsel ölçütlerle değil, siyasî otoritelerin tercihleri doğrultusunda kabul edildiğidir. Böylece bu ülkeler “baskıcı”, “otoriter”, “bilimi değil siyaseti önceleyen” rejimler olarak sunulmakta; gerçekte ise sistematik bir anti komünist propaganda inşa edilmektedir. Bu propaganda hattı, Sovyetler Birliği ve Çin’de neredeyse hiçbir bilimsel çalışma yürütülmemiş gibi bir algı yaratmayı amaçlamaktadır.

Oysa gerçek bunun tam tersidir. Bu iddialar doğrudan burjuva ideolojisinden beslenmektedir. Yalnızca birkaç on yıl içinde temel uygulamalı bilimlerden sanayiye kadar büyük bir atılım gerçekleştiren Sovyetler Birliği’nin, bilim alanında gerçek bir alternatif oluşturmalarının önü ideolojik saldırılarla kesilmek istenmiştir. Lysenko örneğinde olduğu gibi, bilimsel disiplinlerin birbirinden yalıtık ve mekanik alanlar olmadığı; biyoloji, tarım ve çevresel koşullar arasındaki karşılıklı ilişkilerin açığa çıkarılmasına yönelik çalışmalar, burjuva ideologlar tarafından “sözde bilim” olarak damgalanmıştır.

TUTUKLAMALAR MESELESİ

Üstelik bu saldırılar yalnızca bilimsel tartışmalarla sınırlı kalmamıştır. Akademik alanda olup karşı devrimci faaliyetlere karıştıkları için cezalandırılan kişiler, sanki yalnızca bilimsel çalışma-

larından ötürü baskıya uğramışlar gibi sunularak tarih yeniden yazılmıştır. Bu çarpıtma, bilim insanlarını değil, komünist iktidarları hedef alan politik bir anlatının parçasıdır.

Sovyetler Birliği döneminde bilimin, parti aracılığıyla tek bir “resmî anlayış” doğrultusunda şekillendirildiği ve bu anlayışa uymayan tüm bilimsel yaklaşımların baskı altına alındığı yönündeki algı gerçeği yansıtmamaktadır. Bu iddialar çoğunlukla, tutuklanan bilim insanları arasında Mendel genetiği ekolünden çok sayıda ismin bulunmasına dayandırılmaktadır. Oysa bu yaklaşım hem tarihsel verileri seçici biçimde kullanmakta hem de tutuklamaların sınıfsal ve siyasal bağlamını bilinçli biçimde göz ardı etmektedir.

Zira söz konusu dönemde tutuklananlar arasında yalnızca Mendelci genetikçiler değil; fizikçiler, farklı disiplinlerden akademisyenler ve hatta Lysenko’nun çalışmalarına yakın isimler de bulunmaktadır. Bu durum, söz konusu baskının belirli bir bilimsel teoriyi mutlaklaştırmak amacıyla değil; çoğunlukla karşı devrimci sabotaj, etik dışı akademik rekabet, kurumsal yozlaşma ve siyasal klik mücadeleleri bağlamında gerçekleştiğini göstermektedir.

Bu bağlamda en sık başvurulan örneklerden biri, botanik alanındaki çalışmalarıyla tanınan Nikolay Vavilov’dur. Burjuva tarih yazımında Vavilov’un, Lysenko tarafından “iftira” yoluyla tutuklatıldığı iddia edilmektedir. Ancak açık kaynaklar incelendiğinde, Lysenko’nun Vavilov hakkında herhangi bir ihbarı ya da suçlayıcı beyanının bulunmadığı görülmektedir. Aksine, Vavilov’un belirli bir dönem Lysenko’dan destek gördüğü ve aralarında doğrudan kişisel bir husumet olmadığı bilinmektedir.

Bilimsel yaklaşımlarının farklı olduğu açıktır; ancak Vavilov’un sabotaj suç-

lamalarıyla tutuklandığı dönemde, Lysenko'nun da aynı suçlamalar çerçevesinde güvenlik birimlerince ziyaret edildiği, kendisinin bu iddialara dair herhangi bir bilgisi olmadığını ifade ettiği, Lysenko'nun oğlu tarafından kamuoyuna açıklanmıştır. Dahası, Vavilov yargılama sürecinde suçlamaları kabul etmiş ve bu doğrultuda mahkûm edilmiştir. Bu gerçeklik, meseleyi basit bir “bilimsel görüş ayrılığı” anlatısına indirgemeyi olanaksız kılmaktadır.

Benzer bir çarpıtma, son yıllarda bilim-kurgu dizileri ve popüler kültür aracılığıyla yeniden üretilen, Çin’de Kültür Devrimi sırasında tüm bilimsel çalışmaların yasaklandığı iddiasında görülmektedir. Oysa 1960’lı yıllar itibarıyla Sovyetler Birliği’nin teknoloji transferini sınırlandırmasının ardından Çin, kendi uzay programını geliştirmeye yönelmiştir. Burjuva propaganda-sında öne sürüldüğü gibi, Einstein’ın görelilik teorilerinin “karşı devrimci” ilan edilmesi söz konusu değildir. Zira görelilik teorilerini bilimsel referans olarak kabul etmeden herhangi bir uzay programı yürütmek zaten teknik olarak olanaksızdır.

Einstein’ın şahsının ya da görelilik teorisinin Kültür Devrimi sırasında “sosyalizme aykırı” ilan edildiğine dair herhangi bir tarihsel kanıt bulunmamaktadır. Bu dönemde birçok akademisyenin hedef alınması ve cezalandırılması bilimsel çalışmalarından değil; kapitalist restorasyon yanlısı, bürokratik ve karşı devrimci klikler içinde konumlanmalarından kaynaklanmıştır. Mao’nun çağrısıyla üniversitelerde Kültür Devrimi’ni derinleştirmek ve komünizme yürüyüşü sürdürmek isteyen öğrencilerin karşısında saf tutan bu unsurlar, sınıfsal konumlanışları nedeniyle tasfiye edilmiştir.

Dolayısıyla Sovyetler Birliği ve Çin örneklerinde “bilimin siyasete kurban edildiği” anlatısı, bilimsel gerçekleri değil; sosyalist iktidarların meşruiyetini hedef alan ideolojik bir hattı yansıtmaktadır. Bu anlatı, bilimin sınıfsal karakterini gizleyerek, burjuva bilimselliğini evrensel ve tarafsız bir norm gibi sunma işlevi görmektedir.

BİLİMSEL TEORİLERİN TARİHSELLİĞİ

Belirli tarihsel dönemlerde, aynı olguların bilimsel yorumlanışına dair farklı teorilerin ortaya çıkması son derece olağandır. Zaman içerisinde bu teo-

rilerin bir kısmı yanlışlanabilir, kimi durumlarda ise farklı yaklaşımların güçlü ve zayıf yanları açığa çıkarılarak daha kapsamlı sentezler üretilebilir. Bu süreç, söz konusu yaklaşımların bilimsel olmadığı anlamına gelmez; tersine, bilimin tarihsel ve ilerleyici karakterinin bir ifadesidir.

Örneğin Newton’un kütleçekim teorisi, ortaya atıldığı dönemde Descartesçi fizik anlayışını savunanlar tarafından “Voodoo fiziği” olarak küçümsenmiş, maddelerin temas olmaksızın birbirlerini etkileyemeyeceği ileri sürülmüştür. Bugün geline nokta ise, hem Newtoncu mekaniğin hem de Kartezyen yaklaşımın belirli koşullar altında açıklayıcı güce sahip olduğu; aynı zamanda her iki teorisinin de sınırlarının bulunduğu bilinmektedir. Bilim tarihi, mutlak doğruların değil; gelişen, dönüşen ve aşamalı olarak ilerleyen teorik çerçevelerin tarihidir. Aynı durum Lysenko’nun agroteknik çalışmaları için de geçerlidir. Bu çalışmaların yetersiz ya da hatalı yönleri elbette mevcuttur. Ancak bu durum, Lysenko’nun toplumsal ihtiyaçları önceleyen, somut üretim koşullarıyla doğrudan ilişki kuran ve tarımsal verimlilik sorunlarına pratik çözümler üretmeyi hedefleyen bir bilimsel disiplin inşa etmeye çalıştığı gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Bugün dahi Lysenko ve ekolünün geliştirdiği agroteknik yöntemler ve pamuk kakma teknikleriyle elde edilen tahıl türleri Rusya’da yaygın biçimde kullanılmaktadır. Bunun nedeni, bu çalışmaların toplumsal ihtiyaçlara yanıt üretme iddiasıyla yürütülmüş ve pratikte karşılık bulmuş olmasıdır. Toplumsal ihtiyaçlar karşısında yetersiz kalan teorileri geliştirmeye yönelen bu çaba, burjuva ideologlar tarafından “şarlatanlık” ve “bilim dışılık” olarak yaftalanmıştır.

Buna rağmen, çevresel koşulların kalıtım üzerindeki etkilerine dair günümüzde yürütülen birçok çalışmada, Lysenko ve sonrasında Sovyetler Birliği’nde geliştirilen agroteknik araştırmalara yeniden dönülmekte ve bu çalışmaların bilimsel olduğu değerlendirilmektedir. Bu durum, ideolojik saldırıların bilimsel gerçekleri sonsuza dek örtemeyeceğini bir kez daha göstermektedir.

Tarihsel-materyalist bilim anlayışı açısından doğruluk, toplumsal pratik içinde sınanan ve bu pratikte karşılık bulan bir kategoridir. Bir teorisinin bilimsel değeri, yalnızca laboratuvar koşulla-

rında değil; toplumsal ihtiyaçlara yanıt üretip üretmediğiyle, üretici güçlerin gelişimine katkı sunup sunmadığıyla ve maddi gerçekliği dönüştürme kapasitesiyle ölçülür.

LYSENKO TARTIŞMASININ BİLİMSEL İÇERİĞİ VE POZİTİVİZM

Bu bağlamda Lysenko tartışması, bilimsel bir yanlış-doğru ikiliğinin ötesinde ele alınmalıdır. Lysenko’nun çalışmaları, pozitivist genetik anlayışın mutlaklaştırılmasına karşı; çevresel koşulların, üretim ilişkilerinin ve tarımsal pratiğin bilimsel bilgi üretimindeki rolünü vurgulayan bir hattı temsil eder. Bu hattın eksikleri, yanlışları ya da aşılması gereken yönleri olabilir; ancak bu durum, onun bilimsel değil “ideolojik” olduğu iddiasını haklı çıkarmaz. Tam tersine, Lysenko’ya yöneltilen saldırıların büyük bölümü, bilimin toplumsal ihtiyaçlara bağlanmasına duyulan sınıfsal rahatsızlıktan beslenmektedir. Bilimsel bir yaklaşımın eksiklikleri, onu otomatik olarak “bilim dışı” kılmaz; aksine, eleştirel değerlendirme ve gelişim için bir zemin sunar.

Buna karşılık burjuvazi, bilimsel tartışmaları sistematik biçimde çarpıtarak ya da gerçekte var olmayan iddialar üretmek, bilimsel gelişmeleri ideolojik saldırının bir aracına dönüştürmektedir. Böylece bilimi siyasallaştırmakla suçladığı sosyalist deneyimlerin karşısında, bilimi bizzat kendisi bir manipülasyon aracına, kendi dar çıkarlarını içeren bir ideolojik silaha dönüştürmektedir. Toplumsal ihtiyaçları merkeze alan, toplumsal ilerlemenin önündeki engellere odaklanan bir bilim anlayışı “bilim dışılık” ile suçlanamaz; tersine, bu yönelimler bilimin tarihsel ve toplumsal sorumluluğunun asli bir parçasıdır. Bu yaklaşım pozitivist bilim anlayışını da reddeder. Komünist hareket toplumsal ihtiyaçları göz ardı eden, “salt bilime” odaklı pozitivist bilim anlayışının diyalektik materyalist bakış açısıyla örtüşmediğini savunur. Ona göre çok açıktır ki bilim, tarafsız bir etkinlik değildir.

Pozitivist bilim anlayışı, bilimi tarih-dışı, toplumdan ve üretim ilişkilerinden yalıtılmış, “nesnel gerçekliği olduğu gibi yansıtan” bir etkinlik olarak sunar. Bu yaklaşım, bilimi yalnızca ölçüm, gözlem ve nicel doğrulamaya indirgerken; bilginin hangi toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda, hangi sınıfsal konumdan ve hangi tarihsel koşullar içinde üretildiği sorusunu bilinçli biçimde

dışarıda bırakır. Oysa bilim, soyut bir bilgi üretim faaliyeti değil; toplumsal pratikle, üretim ilişkileriyle ve sınıf mücadelesiyle iç içe geçmiş tarihsel bir etkinliktir.

Anti pozitivist bir perspektiften bakıldığında, bilimin “tarafsızlığı” iddiası, çoğu zaman egemen sınıfın dünya görüşünü evrensel ve değişmez gerçeklik olarak sunmanın ideolojik bir aracına dönüşür. Hangi soruların sorulacağı, hangi problemler üzerine çalışılacağı, hangi sonuçların “meşru” kabul edileceği; tümüyle toplumsal güç ilişkileri tarafından belirlenir. Bu nedenle bilimsel faaliyetin içeriği, yöntemi ve yönelimi sınıf mücadelelerinden bağımsız düşünülemez.

Burjuva ideolojisi için bilim, mevcut üretim ilişkilerini sorgulamayan; aksine onları doğal, kaçınılmaz ve değişmez gösteren bir araç işlevi görmelidir. Pozitivizm tam da bu noktada devreye girer: Bilimi siyasetten, sınıftan ve tarihten arındırarak, burjuva düzenin sınırları içinde güvenli bir alana hap-seder. Toplumsal eşitsizlikleri, sömürü ilişkilerini ve üretim tarzını görünmez kılan bu yaklaşım, bilimin devrimci potansiyelini felç eder. Bu nedenle, bilimi toplumsal ihtiyaçlarla ilişkilendiren her yaklaşım “bilim dışılık”, “şarlatanlık” ya da “ideolojik sapma” olarak damgalanır. Oysa asıl ideolojik olan, bilimi egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda araçsallaştıran ve bu araçsallaştırmayı “tarafsızlık” maskesiyle gizleyen pozitivist anlayıştır.

Bilim, toplumsal kurtuluş mücadelesinin bir parçasıdır.

Bilim, ne kendiliğinden ilerleyen ne de sınıflar üstü bir faaliyettir. Bilimsel bilgi, hangi sınıfın çıkarları doğrultusunda üretildiğine bağlı olarak ya mevcut düzenin yeniden üretimine hizmet eder ya da toplumsal kurtuluş mücadelesinin bir parçası haline gelir. Anti pozitivist bir bilim anlayışı, bilimi metafizik doğrular alanından çekip, maddi üretim ve toplumsal dönüşümün içine yerleştirir. Bu nedenle toplumun ihtiyaçlarını önceleyen, üretici güçlerin gelişimini hedefleyen ve toplumsal eşitsizlikleri aşmaya yönelen bir bilim anlayışı “bilim dışı” değil; bilimin tarihsel misyonuna uygun olan yegâne yaklaşımdır. Bilimin gerçek özgürleşmesi, onu sınıfsal mücadelelerden yalıtılmakla değil; bu mücadelelerin bilinçli bir öznesi haline getirmekle mümkündür.

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Ali Haydar Yıldız (Parti Üyesi): Elazığ'ın Palu ilçesi Erturan köyünde doğdu. Gençliğin mücadelesinde yer aldı. Proletarya Partisinin kurucuları arasında yer aldı. Halk Ordusunun ilk komutanı olarak Vartınik'te girdiği çatışmada 24 Ocak 1973'te şehit düştü. Proletarya Partisinin ilk şehidi olarak devrim ve komünizm mücadelesinde yerini aldı.

İki kırma ile zulme başkaldıran bu insanlar, geleceği elleriyle, yürekleriyle, bilinçleriyle yaratmanın destansı mücadelenin önderleri oldular.

Halka inancın, güvenin zedelendiği, kendine güvenin sarsıldığı, olanaklar içinde olanaksızlıkların yaşandığı günümüzde Ali Haydar Yıldız, Proletarya Partisinin ilk şehidi ve Halk Ordusunun ilk komutanı olarak, mücadelesini sürdürenlerin yolunu aydınlatarak ölümsüzleşti.

"Tarih 24 Ocak 1973... İrkilerek ayağa fırlayan Ali Haydar, eğik durumda kömden dışarı fırladı. 'Yaklaşın, yaklaşın' diye bağırarak fitilini sigarayla ateşlediği bombayı savurdu. Patlamanın yarattığı şok çok derin oldu... Peş peşe çığlıklar koptu. Askerler geri çekildi. Askerler tekrar saldırıya geçti. Altınbilek en öndeydi. Kırmayla bir el daha ateş etti. Diğerleri, otuz metre ilerlemişlerdi. Eve girmesinden dolayı en arkada kalmıştı. Kömden on beş metre kadar uzaklaşan Ali Haydar, korkunç ve sıcak bir hançer yemişi gibi yüzüstü düştü. Kalkmak istedi, iniltiyle başı kara gömüldü..." (Tohum, Muzaffer Oruçoğlu)

Meral Yakar (Parti Üyesi): Antep'in Nizip ilçesinde doğan olan Meral Yakar öğrenimi nedeniyle gittiği İstanbul'da öğrenci gençliğin akademik demokratik mücadelesinden etkilendi ve kısa sürede bu mücadele içinde yerini aldı. Meral Yakar'ın devrimci düşüncelerle bütünleşmesi zor olmadı. O bu düşünceleri özümledikten sonra, devrimci mücadelenin en ön saflarında yer almak için büyük çaba gösterdi. İbrahim Kaypakkaya önderliğinde ideolojik ve siyasi olarak PDA revizyonistlerine ve her türden oportünistlere karşı yürütülen yoğun siyasî mücadelede ve patron-ağa devletine karşı yürütülen şanlı mücadelede Proletarya Partisi saflarında yer alarak mücadelesine devam etti ve Partinin ilk kadın üyesi oldu. Halka, devrime ve partisine olan bağlılığını, inancını yürüttüğü fedakârca faaliyetlerinde ortaya koydu.

Meral Yakar 22 Ocak 1973 tarihinde İstanbul'da kaldıkları bir evde yoldaşının elindeki silahın kaza sonucu ateş almasıyla yaralandı. Yarasının ağır olmasından kaynaklı hastaneye kaldırılan Yakar'ı tanıyan polis, yaralı halde sorguya aldı. Yakar Proletarya Partisinin direniş geleneğinin ilk mihenk taşlarından birini döşedi. İşkenceci katiller hastanede yaralı halde sorguya aldıkları Yakar'ı 25 Ocak 1973 tarihinde katletti. Meral Yakar Proletarya Partisinin ve Türkiye Devrimci Hareketinin TKP üyesi Maria Suphi'den sonra ölümsüzleşen ilk kadın şehidi oldu.

Atilla Özkan (Parti Üyesi): Kayseri'de 1957 yılında doğan Atilla Özkan'ın yaşamı bin bir güçlükle doludur. 1970'li yılların başında devrimci düşüncelere ilgi duyan Atilla Özkan, Proletarya Partisi ile 1973'te ilişki kurdu. Cesur, kararlı, inisiyatifli, alçakgönüllü olmasıyla halkın sevgisini kazanmıştı. Lise son sınıfta okulu terk ederek Zeytinburnu ve Kazlıçeşme'deki birçok fabrikada üretime katıldı. Çalıştığı fabrikalarda işçi sınıfının arasında yoğun bir propaganda faaliyeti yürüterek onları örgütlemeye çalıştı. Faaliyet içerisinde yetkinleşen Atilla Özkan, İstanbul bölgesinin önder kadrolarındandı. Yürüttüğü mücadeleden sonra baş hedef haline geldi.

Atilla Özkan'ın Zeytinburnu Veliefendi'de kaldığı ev, TC güçlerince sarıldı. Eve ani bir baskınla içeri girip evdekilere ateş açıldı. Atilla Özkan vuruldu, evdekiler yakalandı. Yaralı olmasına rağmen hastaneye kaldırılmayarak, "savcı gelecek, onu bekliyoruz" bahanesiyle ölüme terk edildi. Yerde yaralı bir vaziyette kanlar içinde yatan Atilla Özkan, kanının son damlasına kadar Proletarya Partisinin şiarlarını haykırarak ölümsüzleşti.

Ali Sağcan (Parti Militanı): 1962 yılında Uşak'ın Banaz ilçesi Hatipler köyünde doğdu. 15 Ocak 1980'de Uşak'ta MİT tarafından işkencede katledildi.

Mehmet Günalp (Parti İleri Militanı): 1960 yılında Erzincan'ın Refahiye ilçesinde doğdu. İstanbul'da Yıldız Teknik Üniversitesi'nde okurken devrimci düşüncelerle tanıştı. Proletarya Partisi ile ilişki kuran Mehmet Günalp, 16 Ocak 1980'de İstanbul Şişli'de sivil faşistler tarafından katledildi.

HAZRO ŞEHİTLERİ

24 Ocak 1981'de Diyarbakır Hazro'da bir ihbar sonucu atılan pusuda **Haydar Aslan (Parti Üyesi)** ile **İhsan Parçacı (Parti İleri Militanı)** uzun süren bir çatışma sonucunda şehit düştüler. İhbarcı Kırmataş köyü muhtarı daha sonra Halk Ordusu gerillaları tarafından cezalandırıldı.

YEL DAĞI ŞEHİTLERİ

1993 yılının ocak sonlarında üslenme alanının deşifre olması ve düşmanın hava taarruzuna maruz kalmaları üzerine yer değiştirmek zorunda kalan 50 kişilik gerilla birliği Yel Dağı'nda bir destan yarattı. Munzur'u aşmak için yola düşen Halk Savaşçıları kış koşullarında zorlu bir mücadele daha verdi. Bu mücadelede 21 Ocak'ta Zeki Peker,

22 Ocak'ta Erkan Fener ve Ali Demirdağ donarak şehit düştü.

Zeki Peker (Parti İleri Militanı): Erzurum doğumlu olan Zeki Peker İstanbul'un 1 Mayıs Mahallesi'nde gecekonduydu ve devlet terörüyle karşılaştı. 14 Ekim 1992 yılında Proletarya Partisinin 4. Konferans kararları ve yönelimine uygun olarak Halk Ordusuna katılmaya karar verdi. 22 Ocak 1992 yılında Yel Dağı'nda donarak şehit düştü, kısa ama yiğitçe gerilla yaşamıyla yoldaşlarına örnek oldu.

Ali Demirdağ (Parti Üyesi): 1966 yılında Dersim'de doğan Ali Demirdağ, küçük yaşta ailesiyle beraber İstanbul'a göç etti. Lise yıllarında Proletarya Partisine sempati duyup, üniversite yıllarında aktif bir Komsomol militanı oldu. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi son sınıfa kadar öğrenim gören Demirdağ, tutkun olduğu dağlara ve devrim sevdasına, Dersim dağlarının Doktor Hü'sü olarak katıldı.

Erkan Fener (Parti İleri Militanı): 1971 yılında Dersim'in Dinar köyünde doğan Erkan Fener, Yel Dağı'nda ölümsüzleşti.

YUSUFELİ ŞEHİTLERİ

Yusufeli Karakolu'nu basmaya karar veren Halk Ordusu gerillaları ile faşist TC ordusu arasında çıkan çatışmada **Erhan Öztürk (Parti Üyesi)**, **Hasan Özdoğan (Parti Üyesi)**, **İhsan Şimşek (Parti Üyesi)** ve **Muharrem Kaya (Parti Üyesi)** şehit düştüler.

Nesibe Kaş (Parti Militanı): Proletarya Partisinin düşünceleri ile 1980'li yılların başında tanıştı. 1984 yılında yapılan bir operasyonda ilk gözaltısını yaşadı. Gözaltında tutulduğu Gayrettepe'de yaşadığı işkencelere rağmen "ser verip, sır vermeme" ilkesine sadık kaldı ve acizlik içerisinde bıraktığı düşman onu serbest bırakmak zorunda kaldı. Eşinin tutuklanarak Metris Hapishanesinde tutsak edilmesinin ardından sıkıyönetim mahkemeleri ve hapishane önlerinde yapılan eylemlerin aktif öznelerinden oldu. 1989 yılında ikinci kez yine işkencecilerle karşı karşıya kaldı. Sorgu sürecini yine suskunluğuyla direniş alanına çevirdi. Her türlü işkencelerin yanında, karnında taşıdığı bebeği dahi katleden düşmana taviz vermedi. Sağmalcılar Hapishanesinde kısa bir tutsaklık süreci yaşadıktan sonra tahliye edildi. 23 Ocak 2015 tarihinde yakalandığı kanser hastalığından dolayı ölümsüzleşti.

ABD-ÇİN ARASINDA SIKIŞAN BİR KITA: AMERİKA

Amerika kıtası bugün bir kez daha emperyalist güçlerin açık ve örtük hesaplaşmalarının sahnesi haline geldi. ABD emperyalizminin tarihsel hegemonyası altında yağmalanan kıta, şimdi Çin sosyal emperyalizminin artan ekonomik ve siyasî nüfuzuyla yeni bir paylaşım sürecine sürüklenmektedir. Bu süreç, kıta halkları açısından ne “çok kutupluluk” ne de “alternatif kalkınma” anlamına gelmektedir. Aksine emperyalist rekabetin derinleşmesi, bağımlılık ilişkilerinin yeniden üretimi ve sömürünün farklı biçimlerde sürdürülmesi anlamına gelmektedir. Bu rekabet aynı zamanda buna dair uzlaşma, itaat ya da sınırlı direniş hattının da görünmesini sağlamaktadır.

Elbette emperyalist baskılar karşısında ortaya çıkan tutumlar, her ülkede sınıfsal dengeler ve tarihsel bağımlılık ilişkileri tarafından belirlense de dünya çapında olduğu gibi kıtadaki gelişmelere bakıldığında ana eksenin ezilen halklarla emperyalizm arasındaki çelişki olduğu görülmektedir.

Amerika kıtası, dünya ölçeğinde doğal kaynakların en yoğun bulunduğu bölgelerden biridir. Bu kaynakları “stratejik” hale getirense emperyalizmin ve bölge devletlerinin bu kaynaklar üzerinden tüm hesaplarını yapmalarından doğmaktadır. Başta petrol olmak üzere enerji kaynakları, madenler ve kritik mineraller, tarım ve su kaynakları olmak üzere birçok doğal zenginlik kıtada yer almaktadır. Bu yoğunluk emperyalistlerin ağzının suyunu akıtmakta; bu kaynaklar üzerinde tam hâkimiyet sağlamak için her yolu mübah görmelelerine yol açmaktadır. Bunun sonucunda kaynak zenginliği, kıtadaki birçok ülke/devlet için kalkınmayı değil bağımlılığı yeniden üretir hale gelmektedir.

Bu koşullar altında Amerika kıtasındaki devletlerin büyük bölümü, emperyalist

sistemin çizdiği sınırlar içinde hareket etmektedir. Egemen sınıflar, ya doğrudan emperyalizmin çıkarlarıyla uyumlu bir siyasal hat izlemekte ya da “dengeli” söylemlere bağımlılık ilişkilerini yeniden üretmektedir. Kıtada son yıllarda görülen kimi “ilerici”, “sol” ya da “halkçı” hükûmetler de bu tablodan azade değildir. Bu yönetimler, emperyalist baskılara karşı zaman zaman söylem düzeyinde itirazlar geliştirse de kapitalist üretim ilişkilerine ve emperyalist dünya sistemine dokunmayan bir çizgide kalmaktadır. Bu durum, devlet aygıtının sınıfsal karakterinin ve emperyalist-kapitalist yapının sınırlarını bir kez daha açığa çıkarmaktadır. Ve bir kez daha görmekteyiz ki emperyalizme karşı mücadele devletler düzeyinde değil esas olarak halkların örgütlü mücadelesinde anlam kazanmaktadır.

Kıtayı uzun yıllardır kendi arka bahçesi gören ABD emperyalizminin egemenliği aşınmaya başlamıştır. Derinleşen ekonomik ve siyasî krizler, savaş tehdidinin kapıya dayanmış olması, başta Orta Doğu olmak üzere dünyanın farklı coğrafyalarında yaşanan siyasal gelişmeler ve Çin sosyal emperyalizminin bu bölgelerdeki yükselişi karşısında ABD emperyalizminin etkisi öncekine nazaran azalmıştır. Bu durum ABD’yi daha tehditkâr bir hale büründürmüştür. Venezuela müdahalesi ve hemen ardından Trump’ın Kolombiya, Küba ve Meksika’ya yönelik “sıra sizde” minvalindeki tehditleri bunu doğrulamaktadır. Venezuela’ya yönelik müdahale yalnızca bu ülkeye değil kıta devletlerine açık bir gözdağı niteliği taşımaktadır.

Bu noktada Çin sosyal emperyalizminin kıtadaki yükselen etkisi de dikkat çekicidir. Çin’in geldiği düzey hammadde, enerji kaynakları ve tabii ki yeni pazar alanları ihtiyacı doğurmaktadır. Amerika kıtası da bu ihtiyacın karşılanabileceği başlıca alanlardan biridir. Çin, kıtaya kurduğu ticarî ilişkiler aracılığıyla hammadde,

tarımsal ürünler ve benzeri girdiler temin ederken; devasa üretim kapasitesinin yarattığı üretim fazlasını da bu bölgeye ihraç etmektedir. Çin, kıtada ABD’nin yaptığı gibi askerî bir varlık göstermeyi değil, esas olarak siyasal ve ticarî etkisini artırmayı hedeflemektedir. Çin-Güney Amerika ticareti 2000 yılında 10 milyar dolara, 2012 yılında ise 270 milyar dolara ulaşmıştır. 2023 göstergelerine göre ticaret hacmi 489 milyar dolara ulaştı. Çin’in ana hedefi ABD ve Batılı emperyalistlerin mevcut etkisinin önüne geçmektir. Bu yönelim bir tercihten çok sermaye birikiminin ulaştığı aşamanın zorunlu sonucudur ve kendisine rakip olanla çekişmesidir. Kıta devletleri de Çin ile bu iş birliğine—yani bir bağımlılık ilişkisine—açık hale gelmiştir. Bir yandan kıta ülkelerinin egemen ve bağımsız olduğunu, dolayısıyla kendi “iş birliği ortaklarını seçme hakları bulunduğunu” vurgulayan Çin; diğer yandan borçlandırma mekanizmaları, uzun vadeli imtiyaz anlaşmaları ve altyapıların kendi şirketlerinin denetimine geçmesini hedefleyen bir planı hayata geçirmektedir. Bu bağlamda Çin’in Amerika kıtasındaki yükselişi, ABD emperyalizmiyle rekabetin bir sonucu ve emperyalist paylaşımın yeni bir evresi olarak ortaya çıkmaktadır. Çin ile kurulan ilişkiler emperyalist zinciri kırmamakta, yalnızca zincirin bir halkasını bir diğeriyle değiştirmektedir.

Kıta devletlerinin bu rekabet içindeki tutumları farklılık göstermektedir. ABD emperyalizminin Venezuela’ya müdahalesinin hemen ardından Trump’ın kıta devletlerine yönelik tehditlerine karşı Kolombiya Cumhurbaşkanı Gustavo Petro, “ABD’nin diğer ülkeleri imparatorluğunun bir parçası olarak gördüğünü” ve “dünyaya hâkim olmaktan dünyadan izole olmaya doğru bir dönüşüm riskiyle karşı karşıya bulunduğunu” söyleyerek tutum almıştır. Benzer biçimde, Venezuela örneğinde

olduğu gibi Meksika’ya da uyuşturucu ticaretinde güçlü olduğu gerekçesiyle tehdit eden Trump’a karşı Meksika Devlet Başkanı Claudia Sheinbaum’un, Meksika topraklarında herhangi bir ABD askerî harekâtını reddeden açıklaması, emperyalist talan ve rekabetin kıta üzerindeki siyasal etkilerini ortaya koymaktadır. Ancak söylem düzeyinde kalan bu sınırlı itirazlar, emperyalistlere olan bağımlılığı ortadan kaldırmamaktadır.

Amerika kıtasının petrolü, lityumu, bakırı, su kaynakları ve tarımsal üretim kapasitesi ABD ve Çin arasındaki rekabetin temel zeminini oluşturmaktadır. Bu zenginlikler uluslararası kapitalist ekonomi açısından vazgeçilmezdir. Ancak bu durum kıta halkları için refah değil; daha fazla yağma, çevre yıkımı ve bağımlılık anlamına gelmektedir. Çin’in artan etkisi, ABD hegemonyasını sınırlasa da sömürü ilişkilerinin özünü değiştirmemektedir. Emperyalist aktörlerin değişmesi, sistemin değiştiği anlamına gelmemektedir. Emperyalist güçler arasında daha güçlü, etkili ve “pervasız” olan ABD’ye karşı Çin sosyal emperyalizminin etkisini arttırması kıta ve dünya halkları için iyi yönde bir gelişme değildir, olmayacaktır.

Kıtada yaşanan gelişmeler, bir kez daha göstermektedir ki emperyalist sistem içinde “iyi” ya da “kötü” emperyalizm yoktur. ABD’nin gerileyen egemenliği ile Çin’in yükselen etkisi arasında sıkışan kıta halkları için gerçek kurtuluş bu iki güçten birine yaslanmak değil; emperyalist bağımlılık ilişkilerini kökten sorgulayan ve aşmayı hedefleyen devrimci bir hattın güçlenmesidir. Doğal kaynaklar, ucuz emek gücü ve stratejik konum emperyalistlerin keskin ilgisini çekmektedir. Kaynakların varlığı daha yoğun bir kuşatmayı beraberinde getirmektedir. Amerika kıtasının geleceği, Washington’da ya da Pekin’de değil; halkların örgütlü mücadelesinde belirlenecektir.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU, OKUT!

Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi Gazetesi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No: 6 Daire: 3 Beyoğlu/İstanbul

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi BBlok, 1. Kat, No:349 Zeytinburnu/İst.- 0212 501 21 20

yenidemokrasi1

yenidemokrasi3

yenidemokrasi36.net

yenidemokrasi36.net

yenidemokrasi

YeniDemokrasiGazetesi

yenidemokrasi36.net@gmail.com

“

**onlar
özgürlüğün yolunu açtılar
onlar
ölümü yendiler
şan olsun yolları,
şan olsun adları!**

Yeni Demokrasi
gazetesi